

ผนวก ก

บทสัมภาษณ์

สัมภาษณ์ : คุณลออรัตน์ ปรีชาพานิช นักสังคมสงเคราะห์ 4

สถานที่ทำการสัมภาษณ์ : ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตลาดหลุมแก้ว

วันที่ เวลา ทำการสัมภาษณ์ : 14 พฤษภาคม 2551 เวลา 8.30 น.

สัมภาษณ์โดย : นางสาวหัสยา ไทยานนธ์

นักศึกษา : สวัสดิ์ค่ะ หนูเป็นนักศึกษาปริญญาโทคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์ ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตลาดหลุมแก้ว อยากจะขอสัมภาษณ์พี่ถึง เรื่องของการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในศูนย์ฯ ว่าเป็นอย่างไร ลักษณะใดบ้าง ซึ่งระหว่างการ สัมภาษณ์จะขออนุญาตอัดเทปไปด้วยค่ะ

นักสังคมสงเคราะห์ : ได้ค่ะ งานสังคมสงเคราะห์จะทำความเข้าใจกับการฟื้นฟูสวัสดิภาพ เพราะว่าหลักการทำงานของสังคมสงเคราะห์จะมีตั้งแต่การค้นหาความจริง ให้การปรึกษา ค้นหาความจริง และการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งมีอยู่ตั้งแต่การเริ่มรับตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟู ในส่วนของ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา พนักงานคุมประพฤติ ถ้ารับตัวผู้เข้ารับการฟื้นฟู จะทำงาน เหมือนกันในเรื่องของการบำบัดฟื้นฟู ซึ่งจะมีการให้การปรึกษาแทรกเข้าไปด้วย ขึ้นอยู่กับเทคนิค ของแต่ละคน ที่ได้ศึกษากันมา มีเทคนิค ทักษะ นักจิตวิทยาจะเชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา ใช้ จิตวิทยาเป็นตัวจับความรู้สึก แต่ถ้านักสังคมสงเคราะห์พูดคุยกับผู้เข้ารับการฟื้นฟู ส่วนใหญ่มุ่งไป ทางด้านของปัญหา ปัญหาครอบครัว ปัญหาทางด้านสังคม โอกาสทางด้านสังคมเป็นอย่างไร โอกาสทางการศึกษา ที่ต้องขึ้นอยู่กับทักษะและเทคนิคของแต่ละคน แต่ถ้าถามเรื่องของงาน สังคมสงเคราะห์ ถ้าเอาขั้นตอนวิธีการมาจับ พี่ว่าทุกคนทำเหมือนกัน ก็คือเอามาจับได้เพราะเป็น วิทยาศาสตร์ ขั้นตอนของสังคมสงเคราะห์เป็นวิทยาศาสตร์ มีตั้งแต่การค้นหาความจริง แก้ไข ปัญหาและวิเคราะห์ปัญหา แก้ไขปัญหา ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ และติดตามผล 5 ขั้นตอน อยู่ในขั้นตอนของการบำบัดฟื้นฟู ตั้งแต่เริ่มเข้ามาจะมีทีมงานแรกมารับสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งจะเป็น การถามผู้เข้ารับการฟื้นฟู เป็นการสัมภาษณ์แบบเบื้องต้น จากนั้นเมื่อพ้นช่วงแรกเข้าไปหนึ่งเดือน เข้ามาอยู่ในฟื้นฟู เจ้าของ case แต่ละคนหรือนักสังคมฯ ก็จะทำการดูแล case นั้นตั้งแต่ต้นจนจบ ดังนั้นใน case นั้น เราก็ต้องคุยกับ case อยู่แล้ว ให้การปรึกษา ถ้าเขามีปัญหาก็จะร้องขอขึ้นมา

หรือเราคุยในกลุ่มให้การปรึกษาอยู่ แล้วเรารู้ว่าเขามีปัญหาเราก็จะดึงออกมาคุยเดี่ยว ให้การปรึกษารายบุคคลไป ซึ่งการให้การปรึกษารายบุคคลนั้นถ้าเป็นงานสังคมสงเคราะห์ นักสังคมฯ จะเน้นในเรื่องของปัญหาสังคมต่าง ๆ ปัญหาครอบครัว ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว ปัญหาที่เขาไม่มีงานทำ ขาดโอกาส แต่ถ้าถามว่าต่างจากนักจิตฯ หรือเปล่า นักจิตฯ อาจจะเริ่มต้นของการค้นหาโดยใช้แบบทดสอบ (test) ทางจิตซึ่งพี่ก็จะใช้ด้วย ก็จะใช้ควบคู่ไปกับนักจิตฯ ไปด้วย หรือสมมติว่า case อย่างพนักงานคุมประพฤติ เขามี case มา ส่งตัวมา (refer) เช่นอาจจะมีความมีปัญหาสังคมในเรื่องของการ ขาดโอกาสทางสังคม ไม่ได้เรียนก็จะส่งให้นักสังคมสงเคราะห์ นักสังคมฯ ก็จะรับ เรื่องนี้ไป หรือถ้าทำเองไม่ได้ก็จะบอกแนะแนวทางให้เจ้าของ case ไปทำ เพราะว่าคนเกือบ 200 คน นักสังคมฯ 2 คน จะไปจัดการเรื่องนั้นหมดไม่ได้ ถ้าถามว่าต่างจากนักจิตฯ หรือเปล่า ถ้าด้วยหลักการแล้วอาจจะไม่แตกต่างกัน พี่ว่าชัดเจนในวิธีการ แต่ไม่ได้ชัดเจนว่างานสังคมสงเคราะห์คนอื่นทำ แต่พี่ว่าถ้าเราบอกเทคนิคเขา หรือเอาศัพท์ ทักษะ เราไปจับก็ทำได้ทั้งกระบวนการ คือเอาศัพท์นักสังคมฯ ไปจับเช่น สมมติเวลาอย่างเวลาเราประสานกับข้างนอก พนักงานคุมประพฤติจะติดต่อองค์กรภายนอก เราก็จะใช้ประสานทรัพยากรภายนอก ติดต่อกัน แต่จุดประสงค์ก็คือ อันเดียวกัน เพื่อกลับมาแก้ไขปัญหาหรือกลับมาเพื่อให้งานที่เราทำสะดวกขึ้น ในลักษณะของการให้การปรึกษา พี่ว่าเป็นเรื่องของการค้นหาความจริงมากกว่า ว่าเทคนิคของแต่ละคนจะแตกต่างกันอย่างไร อย่างพี่เองเชื่อว่านักสังคมสงเคราะห์ด้วยกัน เทคนิคในการให้การปรึกษาด้วยหลักอาจจะเหมือนกัน แต่เวลาเราไปทำจริง ๆ ก็อาจจะต่างกัน อันนี้เป็นความเชื่อของพี่ แล้วงานสังคมสงเคราะห์ในศูนย์ฯ จะมี 2 ส่วน ก็คือ อย่างที่พี่บอกเรื่องกระบวนการฟื้นฟูคือเป็นตำแหน่งหนึ่งในโครงสร้างของชุมชนบำบัดก็คือ เป็นนักวิชาชีพ (Pro Staff) ดูแล case เป็นการจัดการแบบ Case Management ก็คือ case ที่ง่าย อย่าง case ที่พี่ต้องดูแลก็ประมาณ 10 กว่าคน 1 ในนั้นก็คือนานฟื้นฟูที่เราจะต้องทำก็ต้องทำทั้งกระบวนการให้การปรึกษา ส่วน 2 ก็คืองานสังคมสงเคราะห์ที่พี่เอามาจับก็คือ หนึ่งเลยถ้าเขาขาดโอกาสทางการศึกษาก็ไปดูข้อมูลส่วนใหญ่ได้ว่าเรียนไม่จบมีปัญหาในเรื่องของการเรียน ไม่มีปัญหาเรื่องเรียน ไม่มีงานทำ พี่ก็เลยคุยกันว่าเอา กศน. มาจับ ให้เขาก็คือการช่วยเหลือก็คือเปิดศูนย์ฯ กศน. ในนี้อย่างหนึ่ง แล้วงานสังคมสงเคราะห์อย่างหนึ่งก็คือ เมื่อเรียนแล้วก็อาจจะมั่วแล้ว มีอะไรแล้ว แต่เขาขาดโอกาสในเรื่องของการทำงาน พอ case ไหน เห็นว่าพอจะทำงานได้ก็จะพาไปสมัครงานไปติดต่อกับแรงงาน พาเขาไปกรอกใบสมัครงาน แม้กระทั่งฝึกงานในนี้อย่างที่น้องเห็น สมาชิกที่ใส่ชุดเสื้อขาว กระโปรงดำ ที่เป็นเหมือนนักศึกษา ก็คือต้องฝึกงานตามหน่วยงาน กลุ่มงาน ก็คือเพื่อให้เขาเกิดทักษะก็คือ นักสังคมสงเคราะห์ก็จะดูแลร่วมกับเจ้าของ case พิจารณาว่าทักษะด้านใด ก็ให้ลองฝึกงานดูให้ลองทำงาน ประสานงานกับคนอื่น ก็จะมีพาไปทำงานบ้าง บางคนก็ขาดในเรื่องของ

บัตรประชาชน ในเรื่องของวุฒิการศึกษา ในเรื่องของปัญหาอะไรที่จะช่วยแก้ไขปัญหาอะไรให้เขาสามารถกลับออกไปใช้ชีวิตเหมือนเราปกติ เพราะจริง ๆ แล้วผู้เสพยาเสพติด อย่างหนึ่งเขาจะมีปัญหาสังคมอยู่แล้ว อย่างเช่น แบบวินิจฉัยของกรมสุขภาพจิตจะมีตั้งแต่ 00-17 เป็นปัญหาสังคม ก็จับแค่เสพยาเสพติดก็เป็น 1 แล้ว สองก็คือการขาดโอกาสการศึกษา ไม่มีงานทำ เข้าไม่ถึงส่วนมากแล้วพอเมื่อถามว่าทำไมต้องไปขายยา เริ่มมาจากการขายยาก็คือเพราะว่าไม่รู้จะทำอะไรอยู่ในชุมชน ที่แบบว่าเขาขายยากัน ไม่รู้จักวิธีการทำงาน เข้าไม่ถึงหรือขาดโอกาส เราก็พยายามให้การปรึกษา ให้เห็นถึงสภาพความเป็นจริงว่าจริง ๆ แล้ว ใช่ว่าเขาเรียนไม่ได้ ไม่สามารถทำงานได้ ก็พยายามให้เขาค้นหาศักยภาพในตัวเองให้มากขึ้น ก็จริง ๆ แล้วไม่ใช่ว่าเขาทำไม่ได้ เพราะทุกคนที่อยู่ที่นี่ก็เชื่อว่าเขาทำได้แต่เขาขาดโอกาส บางคนพ่อแม่ ไม่สนับสนุนให้เรียน อย่าง case พี่ เขาไม่สนับสนุนให้เรียนเพราะว่า เป็นวัยแรงงานอยากให้ไปทำอะไร หรือไม่ก็ไปเสพยาคนอื่น ชีวิตก็พลิก เราก็ต้องคุยว่า ถ้าคุณทำงานไปด้วย คุณก็เรียนไปด้วย คุณต้องไปหาเป้าหมายชีวิตแล้วว่าจริง ๆ ตัวเองต้องการ จะเป็นลักษณะของการให้เขาค้นหาศักยภาพของตัวเองให้มากขึ้นเพราะจริง ๆ แล้วถามว่า ข้อมูลเบื้องต้น พี่ยังไม่ได้ทำเป็นรูปเล่ม พี่ว่าจะทำอยู่เหมือนกันข้อมูลทางด้านสังคมของผู้ติดยาว่าเป็นอย่างไร แต่เท่าที่ผ่านมา case ที่เห็น มาคือ หนึ่งอยู่แล้วขาดโอกาสทางด้านสังคม ด้านการศึกษาเมื่อไม่มี เข้าไม่ถึง “ใจ จน เจ็บ” ก็จะมีวนเวียนอยู่ในวัฏจักรนี้ ต่อให้เขาฟื้นฟู เขารู้จักตัวเองมากแค่ไหนแต่ถ้าเขาขาดโอกาส เมื่อออกไปสู่ข้างนอกแล้ว ติดปัญหา คิดว่าไม่มีบัตรประชาชน เราคิดว่าเป็นเรื่องปกติ แต่ถามว่าถ้าบางคน พอไปถึงไปเจอเจ้าพนักงานที่ถามว่า แล้วทำไมไม่มาทำ หายไปตั้งนานแล้ว ความอดทน ธรรมชาติของผู้ติดยาต่ำอยู่แล้ว เจออะไรยุ่งยากก็จะถอย พอไม่มีบัตรประชาชนไปเดียวก็ทำอะไรต่อไม่ได้ ก็กลับไปสู่วัฏจักรเดิม ๆ พี่ก็พยายามอย่างน้อยก็คือ อย่างในศูนย์ฯ ก็จะพาไปทำบัตรประชาชน อย่างน้อยก็สามารถไปสมัครงานได้ จะมีโอกาสที่ดีขึ้น ก็เป็นสิ่งที่พวกพี่พยายามคิดกันมา แต่ก็คือ อีกอย่างที่เราเจอตอนนี้คือ ไม่มีสัญชาติเลย พ่อแม่ไม่เคยไปแจ้งเกิด เขาไม่มีตัวตนอยู่ในระบบ งานสังคมสงเคราะห์เราพยายามเข้ามาให้โอกาสในลักษณะของการให้โอกาสเขา ให้มีโอกาสนี้ที่จะเข้าถึงสวัสดิการของรัฐให้มากขึ้น เพื่อที่ว่าเขาจะได้ดูแลตัวเองได้ดีขึ้น อย่างน้อยเขาดูแลตัวเอง มีงานทำ ดูแลตัวเองได้ โอกาสที่เขาจะกลับไป ถ้าเขามีความเข้มแข็งพอ เขาก็จะกลับไปดูแลตัวเองได้ ทำงานอาจจะไม่ได้เต็มร้อย พี่ว่าก็อาจจะช่วยได้บ้าง แต่ก็มีหลายคนที่ยากจะทำทุกวิถีทาง แล้วก็ไปวัฏจักร เป็นวิถีชีวิตกลับไปแนวเดิม ถามว่างานสังคมสงเคราะห์มีอะไรบ้าง ก็ประมาณนี้ ส่วนมากก็คือทำควบคู่ไปกับงานฟื้นฟู สำหรับพี่ อย่างถ้า case ไหนถ้าพี่ทำไม่ได้จริง ๆ คือ มีอย่างปัญหาวุฒิการศึกษาจะลงเรียนเพื่อเอาวุฒิการศึกษามาเรียนต่อ พี่จะบอกเจ้าของ case ไปว่าต้องทำอะไรบ้าง ต้องติดต่ออะไรบ้าง ทำเองไม่ได้หมดหรอกเพราะว่ามีกันอยู่ 2 คน ทำไม่ได้ 100% ถามว่าข้อมูลเชิงลึกในการ

ที่จะสัมภาษณ์ บางทีเขาก็จะบอก นักสังคมสงเคราะห์มีหน้าที่สำรวจปัญหา ก่อนว่าข้อมูลเชิงลึกเป็นอย่างไร แล้วมากลุ่ม ฟังมองว่าคุยซ้ำซ้อน พี่ก็เลยติดต่อให้เจ้าของ case ก็คือคุยกันเยอะ เจ้าของ case เขาคงคุยแล้วก็แก้ไขปัญหาก็คือถ้ามีปัญหาจริง ๆ เจ้าของ case จัดการไม่ได้ นักสังคมสงเคราะห์ก็อาจจะเข้าไปร่วมกับนักจิตฯ กับเจ้าของ case ในการประชุมร่วมกัน (case conference) ว่ามีปัญหาอย่างไร มุมมองเป็นอย่างไร แล้วอีกอย่างหนึ่งที่นักสังคมสงเคราะห์ดูแลร่วมกับนักอาชีวบำบัดก็คือ ในเรื่องของการฝึกอาชีพ แต่จะเป็นในเชิงบริหารมากกว่าการจัดการ เราไม่ได้ไปทำเองต้องให้นักอาชีวบำบัดใช้วิชาชีพของเขาจัดการในเรื่องของการคิดโปรแกรม แล้วก็การทำอะไรก็แล้วแต่ ซึ่งจะดูในลักษณะเชิงบริหารมากกว่า แต่ที่เป็นเชิงบริหารแล้วก็จะทำงานคู่กับ กศน. ก็จะเน้นในเรื่องของ กศน. ในเรื่องของที่เรียน จะเป็นเรื่องของการที่จะดำเนินประสานกับภายนอก เพื่อที่จะทำให้เขาสามารถกลับไปมีชีวิตที่ปกติมากที่สุด เพราะบางคนไม่มีอะไรเลยในชีวิต ตามหาญาติ ติดต่อกว่าพ่อแม่อยู่ไหน ถามว่าทุกคนในศูนย์ฯ ทำได้หรือเปล่า ก็ทำได้ ที่เขาเป็นพนักงานคุมประพฤติก็ทำ บาง case เราไม่ว่างจริง ๆ เราก็จะช่วยบอกเขาว่าต้องทำอะไรบ้าง ถามว่าจะดึงออกจากงานฟื้นฟูได้หรือเปล่า ไม่ได้เพราะว่าต้องทำควบคู่กันไป แล้วก็ทำที่ศูนย์ฯ นี้ค่อนข้างเป็นสหวิชาชีพ ส่วนนักจิตฯ จะมีแบบทดสอบ (test) เพราะเราไปจับ case เขาไม่ได้อยู่แล้ว เขาก็จะแยกออกไป พี่ถึงบอกว่าการให้การปรึกษา เราจะเริ่มจากตรงไหนมากกว่า พี่จะเน้นเรื่องปัญหาสังคม นักจิตฯ เขาอาจจะเน้นในเรื่องของจิตวิทยา

นักศึกษา : กระบวนการทางสังคมสงเคราะห์ ในเรื่องของการให้การปรึกษา เข้ามามีบทบาทมากหรือเปล่านั้นคะ

นักสังคมสงเคราะห์ : การฟื้นฟูพี่ว่าอย่างหนึ่งก็คือ การให้การปรึกษามีบทบาทสำคัญอยู่แล้ว เพราะว่า จากที่เขาไม่ได้บอกใคร อย่างผู้ที่เสียส่วนมากแล้วก็จะให้ใช้การแก้ไขเฉพาะหน้าไป ดูตามสถานการณ์ไปเรื่อย ๆ เขาเดินมา พาเขาไปอยู่ในกระบวนการฟื้นฟู อย่างกลุ่มประชุมเช้า ก็เป็นเครื่องมือหนึ่ง ใช้กระบวนการบ้าน ใช้กฎระเบียบกระบวนการบ้านใช้เป็นเครื่องมืออยู่กันเยอะ ๆ ก็อาจจะแค่ปรับพฤติกรรมภายนอก ปรับความคิดได้บ้าง อารมณ์ความรู้สึกอาจจะเปลี่ยนไปได้บ้าง อย่างพี่มองว่าคนเราไม่เหมือนกัน ถามว่าไม่มีการให้การปรึกษาเลยได้หรือเปล่า ไม่ได้อยู่แล้ว ส่วนมากก็คือ ก็ต้องมีการให้การปรึกษาอยู่ด้วย พี่ก็จะเรียก case คุยบ้าง เป็นรายบุคคลบ้าง เขาก็จะรู้ตัวเองขึ้น ก็อาจจะเขียนอะไรที่ไม่สามารถเปิดในกลุ่มได้ เพราะว่าอย่างพี่บอก case พี่ 10-11 case ตอนปลายกลุ่มให้การปรึกษา หรือถ้า case ในกลุ่มยังไม่จบ ยังเปิดไม่หมด เรามีปัญหาจริง ๆ เขาก็จะเขียนใบร้องขอมา ซึ่งเจ้าของ case หรือไม่อาจจะจะเป็นนักสังคมฯ ถ้ามี case อื่นที่มีปัญหา เขาก็จะเขียนคำร้องขอมาก่อน โดยจะใช้หลักกระบวนการให้การปรึกษา รายบุคคล รายกลุ่ม เหมือนที่เราเรียน ๆ กัน ใช้วิธีการเดียวกัน แต่อย่างพี่บอกด้วยเนื้อหา เทคนิค

ทักษะ บางอย่างเราก็อาจจะมีความเป็นส่วนตัวหรือเป็นเหมือนนักสังคมฯ เราเรียนมา อยู่ในความรู้สึกเราอยู่แล้ว ว่าเป็นประมาณไหน วิธีการ กระบวนการก็อิงตามการให้การปรึกษา รูปแบบการให้การปรึกษาโดยทั่วไป ก็คือ การฟัง ทวนซ้ำ ก็จะเหมือนก็คือ จะอิงตรงนั้นก็ไปอบรมไปร่ำเรียนอะไรกันมา แต่ด้วยเนื้อหาหรือข้อมูล ที่เราจะสนใจจริง ๆ งานสังคมสงเคราะห์จะเน้นในเรื่องของปัญหาทางสังคมมากกว่า จะเหมือนนักจิตฯ คุย เขาจะเน้นในเรื่องของความคิด เราก็จะทำอย่างเขาไม่ได้ ด้วยเนื้อหาที่คุยกัน เราก็จะคุยในเรื่องของปัญหาสังคม ปัญหาความสัมพันธ์ของครอบครัวเขาเป็นอย่างไร ดึงเข้าไปเกี่ยวกับกระบวนการในการแก้ไขปัญหา อย่าง case ไหนมีปัญหาก็คือ อาจจะทำครอบครัวเดี่ยว เชิญพ่อ แม่ มาคุยกันหรือของศูนย์ฯ พี่นุจะมีอยู่แล้ว โครงการเดือนเว้นเดือน ครอบครัวมีส่วนร่วม พวกเราก็จะดึงเอาครอบครัวมาแล้วทำครอบครัวใหญ่ ทำ 3 case เอาแต่ละครอบครัวมาช่วยกัน มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน มาคุยถึงว่าถูกเป็นอย่างไร มาสานสัมพันธ์ให้ดีขึ้น แต่ case ไหนที่ hardcore จริง ๆ ก็จะต้องออกมาทำเดี่ยวมากกว่า โดยที่พี่อาจจะทำไม่ได้ พนักงานคุมประพฤติทำไม่ได้หนักจริง ๆ ก็จะให้หนักจิตฯ เป็นคนทำ ก็คือจะคุยกันมากกว่า แต่ก่อนจะมาถึงว่าจะทำเดี่ยวทำ case ก็จะมีการประชุมเจ้าหน้าที่กันก่อน (case conference) แบบว่า case นี้เป็นอย่างไร เราควรแก้ไขอย่างไร อันไหนเราพอทำเองได้บ้าง ไปอบรมมาบ้างแล้ว พอมีทักษะ มีเทคนิค ที่ขีดจำกัดเราจะรู้ บางที่เราเรียกพ่อ แม่ มาคุยเราก็จะรู้แล้ว เราประเมินได้ดีว่า เขาเป็นอย่างไร ถ้าหนัก (hardcore) จริง ๆ ก็อาจจะส่งต่อ ให้หนักจิตฯ บ้าง ถ้าไม่ไหวจริง ๆ แต่ยังไม่เคยมีส่งต่อ (refer) ส่วนมากก็จะส่งนักจิตฯ หรือไม่ก็ทำครอบครัวเอง case ที่เราสามารถทำได้เราก็ต้องประเมินดูก่อน ประเมินทางสังคม ประเมินศักยภาพครอบครัวก่อน พ่อ แม่เป็นอย่างไร ปัญหาหนัก (hardcore) มากหรือเปล่า

นักศึกษา : แล้วในส่วนของชุมชนเป็นอย่างไรบ้างคะ

นักสังคมสงเคราะห์ : ชุมชนพี่ยังไม่ได้ทำ แต่มีในใจเดีย พี่คิดว่าบางทีเหมือนเวลาเราไปเยี่ยมบ้าน case บาง case ที่เราส่งกลับเข้าไปอยู่ในสังคม อยู่ในชุมชน บางทีเขาอยู่กับเราเขามีศักยภาพมากเลยเขาพูดได้ ดูแลเพื่อนสมาชิกได้ ยังเชื่อมั่นได้ เราเห็นแล้ว เราก็เชื่อมั่นได้ เราก็คิดว่าเขากลับไปทำในกลุ่มของชุมชนเขาก็น่าจะป้องกันได้ไวขึ้น ถูกจุดถูกตัว เพียงแต่พี่มองว่าต้องใช้กระบวนการหลาย ๆ อย่าง ยังไม่เคยคิดละเอียด แต่เคยคิดว่าเห็นในชุมชนแล้ว ในคลองเตยเห็นแล้วก็คิดว่าจะรอดหรือเปล่า นักสังคมฯ เองก็คิดอยู่ เห็นแล้วรู้สึก บางทีแบบเด็กเรา เราก็เชื่อมั่นในเด็กของเราว่ามีศักยภาพแต่อยู่ในสังคม เราก็เข้าใจเขาว่าบางทีเขาก็ปฏิเสธไม่ได้ เพราะว่า แถวนั้นก็เป็นหมด หรือไม่ก็ไม่มีงานทำ พี่ไปเยี่ยมบ้านไปที่ไหนพี่ก็เห็นคนอยู่เต็มบ้าน พี่ก็ว่าเขาเอาอะไรกินกันทำไมเขาสบายกันจัง ไม่ต้องไปทำงาน อยู่บ้านกันทั้งวัน เราไปกลางวันไม่เห็นเขาทำงาน พี่ก็คิดเล่น ๆ ว่าก็ไม่แปลกใจถ้าคนเราจะไม่รู้จักทำงาน ถ้าอยู่อย่างนั้น ถ้าเราอยู่อย่างนั้นเราก็ บางทีเราก็

ปฏิเสธไม่ได้ว่าเป็นเรื่องของสิ่งแวดล้อม เป็นเรื่องของวิถีชีวิต วัฒนธรรมในชุมชน ก็ยาก แต่ก็จับให้เด็กเขาเห็นว่ามีบางคน ที่เขามีงานทำ เขาไม่ได้มีชีวิตอย่างที่เขาคเคยเป็น ถามว่าถ้าชุมชนเคยลงมือหรือเปล่า ก็คือ ลงไปทำในลักษณะให้ชุมชนมีส่วนร่วม แต่ถ้าออกไปเยี่ยมบ้าน พี่ก็จะค่อนข้างที่จะลงมือไปทำงานกับชุมชน ให้ชุมชนเข้าใจว่าอย่างน้อยครอบครัวทุกคน รอบข้างครอบครัวเขา เข้าใจว่า case เราคือ ไม่ได้เป็นที่อยากจะเป็น แต่เป็นที่ฤทธิ์ของยา แต่ไม่ได้ทำในเชิงที่ลึกลงไปแบบเป็นรูปแบบ เป็นกระบวนการ เป็นขั้นวิธีการ เป็นทางการสำหรับพี่ ไม่เคยทำ แต่จะเป็นลักษณะทำผิวเผิน อย่างครอบครัวก็ครอบครัวใกล้ ๆ แค่นั้นในญาติพี่น้องเขา ก็บางทีก็ไปเยี่ยมญาติ ก็อาจจะมีส่วนน้อย อย่างคลองเตย พอเขารู้ว่ามาจากศูนย์ ยาเสพติด เขาก็ค่อย ๆ ลูกออกไป หรือไม่เขาก็จะไม่ยุ่งเลย แต่ถามว่าเรารู้ไหม เราก็ทำคนเดียวไม่ได้ ถ้าทำจริง ๆ ก็คือ ต้องประสานกับกรมคุมประพฤติ เพราะเราสังกัดกับคุมประพฤติอยู่แล้ว แต่จะต่างกันตรงสำนักงานเป็นเรื่องของเราจะต้องใช้คนเยอะ เหมือนกัน แต่ก็เคยมีอยู่ แต่เขาจะมีอาสาสมัครคุมประพฤติ บางทีเราไปเยี่ยมบ้าน ถ้าเราไปประสานกับเขาก็ง่ายขึ้นที่จะลงไปดูว่าครอบครัวนี้เป็นอย่างไร ส่วนในลักษณะของชุมชน ที่ทำเป็นทางการ ทำเป็นกระบวนการ เป็นส่วนรวม ยังไม่มี ก็เป็นในลักษณะแค่ครอบครัวมากกว่า ตอนนี้อยู่ศูนย์ ทำ แล้วก็ที่นักสังคมสงเคราะห์ทำ

นักศึกษา : พี่คะ แล้วการให้การปรึกษารายบุคคล กับกลุ่ม ที่นี้เป็นอย่างไร ลักษณะไหนคะ

นักสังคมสงเคราะห์ : พี่ว่าทั้งสองอย่างมีความสำคัญเท่า ๆ กันทำคนเดียว ทำเฉพาะรายอย่างเดียวก็ไม่ได้ อย่างน้อยก็เป็นข้อจำกัด ทำอย่างเดียว คนเดียว ทุกวันไม่ได้ มีข้อจำกัดอยู่ข้อ 1 คือเวลา แล้วพื้มองว่าทำกลุ่มอย่างเดียวก็ไม่ได้ข้อมูลเชิงลึก แต่กระบวนการกลุ่มจะช่วยเขาในเรื่องของการสะท้อนความคิด วิธีการที่ไม่สามารถจะบอกเขาได้ว่าควรทำอย่างไร ผู้นำที่ดีบอกไม่ได้อยู่แล้ว แต่ถ้าเขาพูดกับเราคนเดียว พี่ก็มองว่าเราก็พูดได้แค่แนวทางเดียว วิธีการเดียว แต่บางทีเพื่อนเขาที่อยู่ในกลุ่มเคยมีปัญหาเหมือนกัน เขาเคยใช้ยามาเหมือนกันเขาก็จะเข้าใจกันมากขึ้น วิธีการที่จะช่วยแก้ไขสะท้อนความคิดเขาจะช่วยกันมากกว่าผู้บำบัดอยู่แล้ว แต่ผู้บำบัดจะเป็นในลักษณะของการตกลงกัน ที่มีความศรัทธา มีความเชื่อมั่น ลักษณะของชุมชนบำบัดคือการเป็นแบบอย่าง คือเขาจะคุยกับเราแล้วเขาก็จะมีถามว่าอะไรสำคัญกว่ากันจะดีกว่ากัน ยังให้คำตอบไม่ได้คือ ก็ไม่มีอะไรที่มากบอกว่าไม่ดีกว่ากันก็ยังไม่เคยมีวิจัยตัวไหน ยังไม่มีอะไร แต่ถ้าถามคนทำงานพี่ก็มองว่าสำคัญเท่ากัน ทำอะไรอย่างหนึ่งอย่างใดไม่ได้ แต่ละอย่างก็มีข้อดี ข้อเสียอย่างไร ถามว่ากลุ่มก็จะเน้นสะท้อนความคิดกัน ช่วยเหลือกัน จะมีแนวคิดได้ บรรยากาศของกลุ่มว่าเป็นอย่างไร มีการช่วยเหลือกันดีไหม เขารู้จักที่จะรักห่วงใยเพื่อนใหม่ ความคิดเขา ทศนคติเขาต่อเรื่องนี้เป็นอย่างไร ข้อเสียของเขาต่อเรื่องนี้เป็นอย่างไร ข้อเสียของเราคืออย่างไร เราไม่ได้ข้อมูล

เชิงลึกเลย จริง ๆ แล้ว ปัญหาของเขาลึก ๆ แล้วเกิดมาจากอะไร สิ่งที่เขาพูดกับสิ่งที่เขาคิด หรือแท้ที่จริงแล้วอาจจะคนละเรื่องกันเลยก็ได้ แต่การให้การปรึกษารายบุคคลเราก็คุยกันในข้อมูลที่ลึกขึ้น ที่ไม่สามารถเปิดเผยได้เป็นอะไรที่เขาฝังใจมา ไม่สามารถเปิดเผยกับใครได้ แต่ก็จะมีบางกลุ่มที่พี่ทำแต่ไม่ใช่กลุ่มทางสังคมก็คือ กลุ่มทางจิตฯ อย่างกลุ่มโพป คือให้คุยเรื่องปัญหาของตัวเอง กระบวนการกลุ่มก็สำคัญ สถานการณ์พาไปเป็นเหมือนกันหรืออาจจะเป็นลักษณะที่ว่าฉันเป็นมากกว่าเธออีก พี่ว่าเสน่ห์ต่างกัน ให้ประโยชน์ต่างกัน ต้องทำทั้งสองอย่าง เพราะว่าเทคนิคพี่ทำส่วนใหญ่ถ้าพี่ไม่ได้เรียก case คุยก่อนที่แรก พี่ก็จะเข้ากลุ่มไปเราก็จะรู้แล้วว่าคนนี้เป็นอย่างไร กระบวนการกลุ่มช่วยไม่ได้ สมมติเพื่อนสะท้อนอะไรต่าง ๆ นานา แล้วเขายังมี feedback มีปฏิกิริยาอยู่ ในเรื่องที่เขาเป็น พี่ก็จะเรียกมาคุยว่าเป็นอย่างไรบ้าง ก็คือมาจัดการในสิ่งที่ไม่สามารถช่วยเขาได้ เขาไม่ศรัทธาในกลุ่ม เพื่อนในกลุ่มเขายังไม่เปิด ยังไม่เปิดใจยอมรับ ถ้าเขายังคงถือไว้อยู่อย่างนี้คือ ไม่จบในกลุ่ม เพื่อนอาจจะจบกันแต่ case ไม่จบพี่ก็จะชวนเขามาคุย คุยกันรายบุคคลแล้วรู้ว่าเขาค่อนข้างจะมีปัญหาในการปฏิสัมพันธ์ หรือการเคารพอะไรก็แล้วแต่ พี่ก็จะนำเขาเข้าไปในกลุ่ม พอถึงวันพุธพี่ก็จะทำกลุ่ม ก็จะเอาคนนี้ลงไป บางทีเขาก็จะสะท้อนตัวเองมากกว่า มากกว่าการที่เราจะมานั่งคุยกันให้การปรึกษา ซึ่งความจริงก็ไม่สามารถสอบสวนทุกอย่างได้เหมือนกัน แต่ถ้ามีเวลาคุยกันเยอะ ๆ ก็จะอยู่ แต่พวกติดยาเสพติดเขาจะติดเรา เขาไม่ติดยากี่ได้ ความจริงแล้วยาเป็นแค่สาเหตุที่จะทำให้เขาไปพึ่ง เขาติดอะไรก็ได้ อยู่ที่นั่นติดลายเซ็นต์แม่ case พี่ก็จะดูพัฒนาการด้านความคิดเขาในเรื่องความรู้สึกเขาว่าทัศนคติเขาเป็นอย่างไร เขากำลังรู้สึกอะไรอยู่ ถ้าไม่เซ็นต์เป็นเรื่อง ว่าทำไมแม่ case ไม่เซ็นต์ อย่างที่พี่บอกจรรยาบรรณของพวกให้การบำบัดเราก็ต้องเอามาใช้แล้วเราก็ต้องมีทักษะ เล่น เล่น เราต้องทันเขาว่าเขากำลังใช้เราเป็นเครื่องมือหรือเปล่า คือคุยกันมากกว่าเพื่อที่จะให้เราไม่รู้ ก็ต้องดู พี่ถึงว่า บางทีก็ต้องทำสองอย่าง มีปัญหาอย่างนี้จริง ๆ ไม่ใช่ปัญหาที่จะต้องมาให้การปรึกษา หรือคุยกันรายบุคคลคือคุยในกลุ่มก็ได้ ก็เพราะผู้ติดยาเสพติด ผู้เคยใช้ยาเขาติดอะไรก็ได้ไง เขาไม่ได้ติดเฉพาะยา บางทีเขาติดลายเซ็นต์ ติดเจ้าของ case อยากบ่น อยากให้รู้สึกดี บางทีเขาขาดในเรื่องของความรัก ในเรื่องของการยอมรับ ก็คงเป็นปัญหา ปัญหาที่เราต้องเท่าทันเขาเหมือนกัน พี่ถึงบอกว่าบางทีคุยมากกว่ารายบุคคลเดี่ยวเยอะ ๆ ก็ไม่ใช่คำตอบใช้ใหม่ จะช่วยเขาได้ไหม อาจจะไปทำร้ายเขาด้วย เขาไม่เชื่อคนอื่นเลย หรือเขามุ่งที่จะหาแต่เราอย่างเดียวมีอะไรก็ต้องเรา แต่ส่วนมากพี่คุยแล้วจะค่อนข้างให้เขาคิดเอง สะท้อนให้เขาคิดเองมากกว่าว่าจริง ๆ แล้วเขากำลังรู้สึกอะไรอยู่ แล้วเขาจะแก้ปัญหาอย่างไร เขาหลงทาง อย่างเวลาที่เรามีปัญหาทุกซี้ใจ บางทีเราตอบตัวเองไม่ได้ว่าเป็นเรื่องนี้หรือเปล่า แต่ถ้ามีคนในลักษณะสะท้อนหรือทวนให้เขาว่าใช่หรือ ไม่ใช่ บางทีเราอาจจะฟังข้อมูลมาเยอะถ้าเราคุยกับ case เราก็ต้องศึกษาข้อมูลมาพอสมควรเราอาจจะมองมุมกว้างมากกว่าเขา

เพราะว่า เขาค่อนข้างที่จะสะท้อนให้เขาเหมือนว่าตอบให้เขา แปลว่า จริง ๆ ปัญหาของคุณคืออะไร ปัญหาเรื่องนี้คุณจะได้คิดแก้ไขอย่างไร คือตามเทคนิค แต่อาจจะไม่มีเทคนิคเลิหหรืออะไรแต่อาจจะใช้เทคนิคของซาเทียร์ที่ไปอบรมมา มาช่วยปรับถ้าเขามีปัญหาครบครัน มีความสำคัญกับคุณอย่างไร อะไรที่ทำให้เกิดอย่างนั้นก็คือ พี่จะพยายามให้เขาทบทวนกับตัวเองให้มากเพราะว่าจริง ๆ แล้วปัญหาของเขาคืออะไร แล้วถ้าเขารู้ว่าปัญหาของเขาคืออะไรแล้วจะเกิดมาจากอะไร แล้วคุณคิดว่าจะจัดการกับอย่างไร แต่ถ้าเป็นในลักษณะที่ต้องให้ข้อมูลบ้าง แล้วถ้าเป็นอย่างนี้ คุณคิดอย่างไร ถ้ามว่าเทคนิคส่วนตัวคงไม่มี พี่ก็ใช้ทักษะ เทคนิค วิธีการที่เราว่าเรียนกันมาแหละ จะขึ้นอยู่กับ case มากกว่าว่ามีปัญหาอะไร คืออยากให้เขาค้นหาตัวเองให้เจอมากกว่า จะค่อนข้างฟังเขา ยกเว้นเขาต้องจริง ๆ นักสังคมฯ ที่นี้แปลกไม่ค่อยจะให้กำลังใจเท่าไรค่อนข้างจะให้เขาได้รับความจริงให้ได้ ว่าจริง ๆ แล้วเป็นอย่างไร สิ่งที่เราคิดอาจจะไม่ใช่เลยก็ได้ จริง ๆ เพราะเวลาเราจะแก้ไขหรือทำอะไร พี่มองว่าต้องใช้ทุนเดิมของตัวเองมาให้ได้มากที่สุด แล้วเราจะได้รู้ว่าเราขาดอะไรแล้วเราจะใช้สิ่งที่มีอยู่อย่างไบบ้าง เพราะศูนย์ฯ ไม่สามารถติดตัวคุณไปได้ตลอด พี่ไม่สามารถช่วยคุณได้ทุกสถานการณ์ แต่อยากให้เขาหาความจริงให้ได้ว่าจริง ๆ แล้วปัญหาของตัวเองเป็นอย่างไร ก็อาจจะได้จากชุมชนอยู่แล้ว จากบ้าน จากโครงสร้างของบ้าน กระบวนการชุมชนบำบัดมาอยู่แล้ว แต่บางครั้งถ้าคุณยังปฏิเสธอยู่ คุณก็ไม่สามารถทำอะไรได้ ก็ใช้กระบวนการของชุมชนบำบัดเป็นเครื่องมือ มาให้เขาหาความจริงในลักษณะเทคนิค ทักษะที่เราว่าเรียนกันมาก็พยายามที่จะใช้แล้วก็ดึงใจความสำคัญของชุมชนบำบัด มาให้เขาหาตัวตนที่แท้จริง โชคดีที่ชุมชนบำบัดมีปรัชญา อุดมการณ์ แล้วหนีไม่พ้นหรอกในวิถีชีวิตของมนุษย์ ไม่ว่าเขาจะเคยใช้ยา หรือคนปกติถ้าอ่านปรัชญา อุดมการณ์ดี ๆ แล้ว คุณใช้ชีวิตตามนี้หรือคุณหาตัวเองได้จริง ๆ แล้วตัวคุณเองจริง ๆ คืออะไร อย่างปรัชญาบอกไว้ “วิ่งหนีสิ่งกลัว” จริง ๆ ตัวเราไม่มีอะไรเลย ถ้ากลัวสืบสาน กลัวยอมรับในสิ่งที่เรารู้ว่าเป็นอย่างไร แก้ไขคุณก็ไม่ยาก ก็ทำตามอุดมการณ์ ความซื่อสัตย์ คุณไม่โกหกใคร คุณรู้ว่าไม่โกหกตัวคุณเอง ว่าคุณรู้สึกอย่างไร คุณกล้าที่จะบอก คุณมีความรัก ความห่วงใย คุณเชื่อในกรรมใดใคร่ชอบ คือพยายามให้เขายอมรับกับสิ่งที่จริงแล้ว พี่ก็พยายามถามว่าให้น่า เทคนิค เอาอุดมการณ์มาใช้ตลอด เอาอุดมการณ์ของชุมชนบำบัด พี่ใช้ตั้งแต่ครั้งแรก ที่เขาคุยกับพี่ พี่โชคดีว่าชุมชนบำบัดมีปรัชญา มีอุดมการณ์ ถ้าถามว่าเทคนิคพี่ว่าต้องอันนี้แหละเพราะว่า คือการที่เราจะทำงานเราต้องเชื่อก่อน พอพี่เชื่อ พี่เชื่อในส่วนตัวพี่ พี่เชื่อว่าเราทำงานในศูนย์ฯ ทุกคนเชื่อในปรัชญาในอุดมการณ์ ไม่ว่าจะเคยใช้ยาหรือไม่เคยใช้ยา เราก็เชื่อเพราะสอนตัวเองได้ สิ่งที่เราจะบอกก็คือ หาความคิดให้เจอแล้วก็มีคำตอบอยู่ในตัวของเขาอยู่แล้ว ถ้าศรัทธาในชุมชนบำบัด แต่ถ้าปัญหาสังคมที่เป็นเรื่องของการเข้าไม่ถึงโอกาสทางสังคม นั้นเราก็ต้องให้ข้อมูล ให้กำลังใจ หรือไม่ก็จะมีเป็นเทคนิคเป็นทักษะปกติ แต่ในเรื่องที่ให้เราค้นหา

ตัวเองให้เจอ ค้นหาศักยภาพ ให้เขาเสริมพลัง (empowerment) ให้ได้ เข้าใจตัวเองมากขึ้น พี่จะใช้ปรัชญา อุดมการณ์ ชุมชนบำบัดเข้ามา ไม่ใช่ศัพท์แต่ว่าเขาจะต้องเข้าทุกวันในทุกประชุมเข้า แต่คุณเข้าแล้วคุณได้อะไร แล้วจะเหมือนเกราะป้องกันคุณหรือเป็นเหมือนตัววัคซีน จะสามารถช่วยให้เขาแก้ไขปัญหาได้ พี่เชื่อว่าคนที่เขาทำงาน อาจจะต้องถามเจ้าหน้าที่หลาย ๆ คน พี่เชื่อว่าก็จะใช้แหละเป็นตัวช่วยเพราะว่าชุมชนบำบัดมีอยู่แล้ว มีปรัชญามีอุดมการณ์ มีข้อคิด ปรัชญาคือแนวคิด อุดมการณ์คือแนวทาง คิดเหมือนกันเราจะได้ทำเหมือนกัน ยึด 12 ข้อ เพราะว่า Day top ก็อย่างหนึ่ง แต่ธัญญลักษณ์ก็อย่างหนึ่ง แต่ใจความเนื้อหา ก็คือวิธีการเดียวกัน คือพี่ก็เลยรู้ว่าแนวคิดปรัชญาเราหนีไม่พ้นอยู่แล้ว ทุกคนเหมือนกัน ถ้าคุณกล้าพูด กล้าบอก กล้าสื่อสาร เรามาช่วยกัน เพราะเราคิดเหมือนกัน ถ้า case คิดเหมือนเราคุยกันไม่ยาก ปรัชญาก็มี อุดมการณ์ก็มี ก็บอกอยู่แล้วว่ามนุษย์ต้องทำอะไรบ้าง ก็หนีไม่พ้นอยู่แล้ว ก็คือความคิดปกติที่คิดกันเราก็เอามายึดเป็นแนวทางเดียวกัน วิธีเดียวกันมากกว่า แล้วถ้าคุณเชื่อมั่น พี่เชื่อว่าทุกคนสามารถดูแลตัวเองได้ โดยที่ไม่ต้องมีคนมาบอกควบคุมว่าคุณต้องทำอะไร ไม่มีอะไรมากกว่าที่คุณจะยอมรับตัวเองแล้วก็ยอมรับคนอื่น ก็เหมือนของเรา ช่วยเขาให้ช่วยเหลือตัวเองได้ คือเราไม่สามารถ นักสังคมฯ ไม่สามารถอุ้มเขาตลอดว่าคุณไปทำงานตรงนี้ ก็ช่วย ก็เปิดตลอดถ้าคุณต้องการ แต่ท้ายที่สุดถ้าเขาไม่รู้จักตัวเอง ไม่เข้าใจตัวเองว่าสิ่งที่เขาทำ ทำเพื่ออะไรจบ ต่อให้เรามีโอกาสให้เขา ก็ทำอะไรไม่ได้ แต่ถ้าไม่มีเบี้ยยังชีพตรงนี้ ถ้าเขาไม่สามารถค้นศักยภาพของเขาได้เขาก็ไม่สามารถบริหารเงิน 500 ให้งอกเงยได้ เพราะถามว่าเงิน 500 ทำอะไรได้ไหม ทำอะไรไม่ได้ แต่ถ้าเขาสามารถมีงานทำได้ มีความคิด ช่วยในตัวเองได้ก็โอเคเหมือนกันพี่เชื่อว่าต่อให้มาบำบัด ถ้าเขาไม่สามารถค้นหาตัวเองได้ บำบัดไปเขาก็กลับไปใช้ยาเหมือนเดิม ดังนั้นง่าย ๆ ให้เขาค้นหาตัวเอง ให้เจอ รู้ว่าตัวเองเป็นอย่างไร ทุกคนมีข้อเสียอยู่แล้ว แต่คุณต้องรู้ว่าข้อดีของคุณคืออะไร เพื่อจะรู้ว่าข้อเสียของคุณคืออะไร ไม่ใช่ว่าจะไปจมปรักกับข้อเสียนั้น แต่เราจะเอาข้อดีมาพัฒนาข้อเสียอย่างไรบ้าง หรือว่าเราจะให้คนอื่นมาช่วยเหลือเราได้อย่างไรบ้าง ถ้าเทคนิคก็ประมาณนี้ ปรัชญา อุดมการณ์ เพราะว่าส่วนมากเท่าที่พี่คุยกับ case พี่ดึงปรัชญา อุดมการณ์ มาใช้ตลอด คุณได้อะไรจากตรงนั้น คุณอยู่ทำไม ชุมชนบำบัด ถ้าคิดไม่เหมือนกันก็จบ พูดคนละภาษาเลย ถ้าไม่ได้คิดอย่างเราก็คือไม่คิดแนวเดียวกัน ถ้ายังคิดฟังคนอื่นอยู่ โทษว่าปัญหามาจากคนอื่น ติดยาเพราะพ่อ แม่ เป็นเพราะเพื่อนชวน ไซ้เหวอเพื่อนคุณเหวอที่พาคุณไปอย่างนั้น แล้วคุณปฏิเสธได้ไหม จริง ๆ แล้วก็คือเราทำตามใจตัวเอง แต่ส่วนใหญ่เทคนิคที่พี่ใช้ ข้อดีของชุมชนบำบัด คุยกันง่ายตรงที่มีปรัชญา อุดมการณ์ที่ใช้ร่วมกัน หนีไม่พ้นหรอก พี่ถึงบอกว่าต้องทำงานควบคู่กันไป ชุมชนบำบัดใช้สมาชิกด้วยกันบำบัดกัน แต่ว่าถ้าเอาครอบครัวมาก็เป็นส่วนหนึ่ง พวกเขาบำบัดกันเองเหมือน TC. คือเครื่องซักผ้าแล้วเอาผ้าใส่ ผ้าแต่ละชิ้นก็จะทำความสะอาดกันเอง ผ้าก็เหมือนผู้บำบัด

(Pro Staff) เหมือนคนกด Program เราเป็นคนดูแลเครื่องซักผ้า แต่เราไม่ได้เป็นคนซักผ้าเอง ให้เขาซักกันเอง ให้เขาช่วยกันเอง ให้เขารู้จักกันเอง มีวิธี มีประสบการณ์อะไรคล้าย ๆ กันเขาก็จะช่วยกัน ก็คิดว่าผ้าชิ้นไหนที่ยังมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง อาจจะซักหน่อยก็คือ มาพูดคุยกันก็คือให้เขารักษาตัวเอง ปรับพฤติกรรมกันเอง ใช้กฎบ้านเดียวกัน คุณจะดูแลกันอย่างไร นั่นแหละคือการรักษาตนเอง คนที่ทำตามใจตนเอง ก็จะถูกให้การช่วยเหลือกันบ้าง แก้ข้อบกพร่องกัน เป็นขั้นตอนเป็นกระบวนการบำบัด ซักก็มีหลายวิธีใช้ไหม ตัวต่อตัวก็คือ การให้การปรึกษารายบุคคล หรือว่าแยกกันออกมาเป็นกลุ่มน้อยขึ้น แล้วให้เขาซักกันเองก็เป็นกระบวนการบ้านของชุมชนบำบัด

นักศึกษา : หนูขอบพระคุณพี่มากค่ะ ที่รบกวนสละเวลา มาให้ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ของหนู ข้อมูลที่พี่ให้จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ของหนูและผู้ที่พบเห็น หากหนูต้องการข้อมูลเพิ่มเติม หนูจะมารบกวนขอคำชี้แนะ และข้อมูลจากพี่เพิ่มเติมค่ะ

สัมภาษณ์ : คุณวรรณัน จังพล นักสังคมสงเคราะห์ 7ว.

สถานที่ทำการสัมภาษณ์ : ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตลาดหลุมแก้ว

วันที่ เวลา ทำการสัมภาษณ์ : 21 พฤษภาคม 2551 เวลา 11.00 น.

สัมภาษณ์โดย : นางสาวหัสยา ไทยานนท์

นักศึกษา : สวัสดิ์ค่ะ หนูเป็นนักศึกษาปริญญาโทคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์ ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตลาดหลุมแก้ว หนูอยากจะขอสัมภาษณ์พี่ถึงเรื่องของการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในศูนย์ฯ ว่าเป็นอย่างไร ลักษณะใดบ้าง ซึ่งระหว่างการสัมภาษณ์หนูจะขออนุญาตอัดเทปไปด้วยค่ะ

นักสังคมสงเคราะห์ : ได้ค่ะ ยินดีเลยค่ะ ก็โดยทั่วไปในลักษณะของงานสังคมสงเคราะห์ คือจริง ๆ การสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฟื้นฟู เป็นงานของเราแต่แบบทั่วไปของเราจะเป็นแบบสหวิชาชีพ ก็จะมีนักจิตฯ พนักงานคุมประพฤติ ซึ่งก็จบมาทางด้านที่เราเรียน ก็ทางกฎหมาย ทางจิตวิทยา แล้วก็หลายอย่าง ซึ่งเขาก็จะทำในเรื่องของสัมภาษณ์คนเก่ง ที่งานสัมภาษณ์เป็นงานหนึ่งของนักสังคมฯ ก็เลยกลายเป็นว่า เวลาที่รับ case เขาก็จะสัมภาษณ์กันอยู่แล้ว ที่งานสังคมสงเคราะห์ในส่วนเฉพาะที่พี่ทำก็จะสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อค้นหาสาเหตุที่ทำให้เขาถึงไปใช้ยาเสพติด ก็ดูประวัติว่าเขาเป็นมาอย่างไรบ้าง เพื่อที่จะวินิจฉัยว่าที่ทำให้เขาเกิดปัญหา ที่ทำให้น้องเขามีลักษณะอย่างนี้ การใช้ยาเสพติดมีสาเหตุมาจากอะไร หลังจากค้นหาสาเหตุแล้ว เราก็จะนำมาวางแผน อันนี้ทำเกี่ยวกับ case ว่าจะวางแผนอะไรที่จะสามารถวางแผนพัฒนาเขาในเรื่องอะไรบ้าง เท่าที่เราค้นหาได้ แล้วก็ในระหว่างนี้ก็เยี่ยมบ้านแล้วก็ค้นหาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเขา เพื่อที่จะแก้ไขต่อไป อีกอันหนึ่งก็คือ อันนี้เป็นงานที่ทำเกี่ยวกับ case ค่ะ หลังจากในช่วงฟื้นฟูก็จะเยี่ยมบ้าน ระหว่างฟื้นฟูหลังจากที่เขา กำลังจะออกจากที่นี่ ก็จะดูสภาพบ้านอีกครั้งหนึ่ง แล้วถ้า case ไหนมีปัญหาเรื่องบัตรประชาชน ที่อยู่อาศัย เรื่องของครอบครัว ก็จะเชิญครอบครัวเข้ามาทำกลุ่ม ถ้าทำไม่ได้ ครอบครัวไม่พร้อมก็จะออกไปที่บ้านเขา เพื่อที่จะพูดคุยสร้างสัมพันธภาพให้เข้าใจกันระหว่างครอบครัว หรือ case ไหนที่เขาต้องการสมัครงาน อันนี้จะเป็นในส่วนของนักสังคมฯ ที่เราจะพาไปสมัครงาน หางาน ก็ทำบัตรประชาชนแล้วจะประสานไปที่อำเภอเพื่อที่จะทำบัตรประชาชน อันนี้คือในส่วนของนักสังคมฯ อีกสิ่งหนึ่งก็คือเรื่องของการจัดหาทรัพยากรของการเรียน ทางสายสามัญก็จะมีการสอน จัดให้มีหน่วยหนึ่งของ กศน. เรียนระดับประถม มัธยม เรียนจนถึงระดับประถมถึงมัธยมปลาย แล้วก็จะเป็นเรื่องของวิชาชีพ ทำอาชีพต่าง ๆ จัดหาอาชีพให้น้องเขา

ได้ฝึก เพื่อที่จะไม่ให้มีเวลาว่าง ในส่วนของงานสังคมสงเคราะห์ จริง ๆ เราก็ทำเหมือนกันหมด ไม่รู้จะแบ่งงานกันอย่างไร

นักศึกษา : แล้วในส่วนของการให้การปรึกษา (Counseling) ในส่วนของงานสังคมสงเคราะห์เป็นอย่างไรบ้างคะ

นักสังคมสงเคราะห์ : การให้การปรึกษา (Counseling) ของนักสังคมฯ จะเป็นในเรื่องของวินิจัยทางสังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัวของเขา ดูค้นหาตั้งแต่พื้นฐานการเลี้ยงดู ตั้งแต่เด็ก ๆ โครงสร้างครอบครัวเขาเป็นอย่างไรบ้าง ว่าโครงสร้างเขาล้มเหลวไหม ก็จะดูว่าครอบครัวส่วนใหญ่เขาเน้นในเรื่องของครอบครัว คือว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นอย่างไร การเลี้ยงดูจากพ่อ แม่ไหม พ่อ แม่มีปัญหา ทะเลาะหรือแยกกัน ก็จะดูทางด้านของครอบครัว ครอบครัวใหม่กับครอบครัวเดิม ปัญหาที่เราเจอ ปัญหาครอบครัวจะมีเยอะ บางทีก็โดนทำร้ายร่างกายโดยคนในครอบครัวทำร้าย ซึ่งจะเป็นแผล เป็นผลมาจากครอบครัว ส่วนมากก็จะเป็นในเรื่องของครอบครัวมากกว่า ครอบครัวแตกแยกกัน พ่อ แม่ ไม่สนใจแล้วก็จะตัวเขาด้วย คือหลังจากที่เขาเรียกร้องความเห็นใจกับคนในครอบครัวด้วย

นักศึกษา : แล้วการให้การปรึกษา (Counseling) แบบเฉพาะรายกับ กลุ่ม ในส่วนของงานสังคมสงเคราะห์ เป็นอย่างไรบ้างคะ

นักสังคมสงเคราะห์ : พี่ว่าการให้การปรึกษา (Counseling) สำคัญทั้ง 2 กลุ่ม แต่ว่าจะ让他เข้าใจตนเองมากขึ้น การให้การปรึกษารายบุคคล พี่จะให้การปรึกษารายบุคคลมากกว่า พี่จะให้เขาเข้าใจตัวเอง ลดความวิตกกังวล คุยไปเรื่อย ๆ 让他แสดงความคิดเห็นออกมา ถ้ารายกลุ่ม ก็จะค่อนข้างที่จะ让他ไว้วางใจกลุ่ม เขาไม่ค่อยไว้ใจกลุ่ม เขาจะคุยเรื่องทั่วไปที่อยู่ในนี้มากกว่าปัญหาความอึดอัดที่อยู่ในศูนย์ฯ พี่พูนี้น่ามากกว่า จะไม่ค่อยเจาะลึกเข้าไปในเรื่องของตัวเองมาก ถ้าเฉพาะเป็นครอบครัว หรือเป็นโผปเราก็จะเจาะลึกกัน แต่ถ้าเป็นการให้การปรึกษาภายในกลุ่มที่ทำกันทุกอาทิตย์ จะไม่ค่อยได้ลงในเรื่องของรายละเอียดกันมากนัก อย่างเวลาเขาจะรับโทรศัพท์ เขาจะร้องไห้ เขาจะเงียบ พี่ว่าการให้การปรึกษา (Counseling) มีประโยชน์กับ case มากนะ เพราะว่าตัวเขาจะมองที่ตัวเองเป็นศูนย์กลาง โดยที่เขาไม่เข้าใจคนอื่นแล้วสาเหตุที่พ่อเขาต้องแจ้งตำรวจจับ หรือแม่เขาต้องแจ้งตำรวจจับเป็นเพราะอะไร เขาก็จะมองว่า พ่อ แม่ ไม่รักเขา ไม่สนใจ ไม่ชอบเขา ตรงนี้เขาจะรู้สึกด้อย เท่าที่พี่เห็นเพราะอะไรเขาถึงมาอยู่ตรงนี้ พ่อ แม่เขาต้องยื่นมือตำรวจช่วย คือคนพวกนี้เขาจะเข้าข้างตัวเองอยู่แล้ว พี่ว่าสิ่งที่เขาทำไม่ได้ถูกมาก เขาจะไปโทษคนอื่นว่าผิดอย่างนี้ เราก็พูดคุยให้เขาเข้าใจ อย่างกังวลมาก การให้การปรึกษา (Counseling) รายบุคคลจะช่วยเขาได้มาก เรื่องของการให้การปรึกษารายบุคคลคือตั้งแต่ตอนที่ประเมินแรก ๆ พอเรารับ case มาแรก ๆ ตอนรับ case มาเราจะคุยกับ case เขาจะรู้สึกไม่ไว้วางใจเรา จริง ๆ เรา

ก็ต้องสร้างสัมพันธภาพให้เขาเข้าใจเรามากขึ้น ว่าทำไมเราถึงคุยกับเขา เราจะพยายามสร้างให้เขาเป็นตัวเองก่อน แต่เขาจะรู้สึกว่าเขาเป็น case เรา แล้วเราก็จะค่อย ๆ ให้เขาจดจำตัวเรา ช่วงแรกในส่วนใหญ่จะไม่ค่อยได้ข้อมูลที่เป็นจริง ก็จะเรียกมาคุยกันบ่อย ๆ พอได้คุยบ่อย ๆ เข้า เพราะอะไรถึงได้นั่งคุยกับเขา หาประวัติ ข้อมูลรายละเอียดของเขา ฟังฟูเฟื่องวางแผน เพราะไม่อยากให้เขาอยู่ตรงนี้นานอยากให้เขาอยู่ตามระยะที่เขาส่งมา มีข้อมูลอะไรที่เป็นจริง มีประโยชน์กับเขาก็จะบอกเขาว่าบางทีเวลาเราป่วย แล้วเราไม่บอกหมอตามที่เราเป็น หมอเขาก็จะไปควานหาสาเหตุของโรค ก็จะคุยให้เขาเข้าใจว่าจุดประสงค์อะไรที่เราเรียกเขามาคุย พี่เน้นในเรื่องการสร้างสัมพันธภาพให้เกิดขึ้นไม่อย่างนั้น เด็กกลุ่มนี้ สัมพันธภาพเขาจะไม่ค่อยบอกเรื่องจริงที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเขา พอไปเยี่ยมบ้าน พ่อแม่ ไม่ได้ดูแล ไม่ได้อะไรเลย อยู่ในนี้เป็นห่วงพ่อแม่ เอาเงินเอาทองให้พ่อแม่ บางทีเราต้องดูข้อมูลเบื้องต้นไป

นักศึกษา : หนูขอบพระคุณพี่มากค่ะ ที่รบกวนสละเวลา มาให้ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ของหนู ข้อมูลที่พี่ให้จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ของหนูและผู้ที่พบเห็น หากหนูต้องการข้อมูลเพิ่มเติม หนูจะมารบกวนขอคำชี้แนะ และข้อมูลจากพี่เพิ่มเติมค่ะ

นักสังคมสงเคราะห์ : ได้ค่ะ

สัมภาษณ์ : คุณวรรณ จังพล นักสังคมสงเคราะห์ 7ว.

สถานที่ทำการสัมภาษณ์ : ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตลาดหลุมแก้ว

วันที่ เวลา ทำการสัมภาษณ์ : 13 มิถุนายน 2551 เวลา 11.35 น.

สัมภาษณ์โดย : นางสาวหัสยา ไทยานนท์

นักศึกษา : สวัสดีค่ะพี่ หนูรบกวนอยากจะสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากการที่หนูได้ไป
ถอดเทปมาแล้วค่ะ

นักสังคมสงเคราะห์ : ได้ค่ะ

นักศึกษา : รบกวนพี่ช่วยอธิบายเกี่ยวกับ Case Management ให้ฟังหน่อยได้ไหมคะ

นักสังคมสงเคราะห์ : คือเริ่มจากการที่เรา เริ่มจากการรวบรวมข้อมูล หาข้อมูล แล้วก็
มาวิเคราะห์ วิจัยดูว่าสาเหตุมีเรื่องของอะไรบ้าง วิจัยปัญหา ปัญหาครอบครัว ปัญหาสังคม
ปัญหาเศรษฐกิจ เสร็จแล้วการจัดการของเราก็จะประสานกับคนที่เกี่ยวข้อง เช่น ปัญหาของ
ครอบครัว ที่อยู่ อาจจะยากจน แล้วก็ประสานเพื่อที่จะสนับสนุน (support) เรื่องของค่าใช้จ่าย ไม่
มีที่พักอาศัย หางานให้ หาแหล่งทรัพยากรให้เขา หรือว่าการเยี่ยมบ้าน ถ้าพบปัญหาในเรื่อง
สิ่งแวดล้อมไม่ปลอดภัย เราก็จะหาที่ทำงานให้ พาไปสมัครงาน คือการจัดการ case

นักศึกษา : กลุ่มประชุมเข้านักสังคมสงเคราะห์เข้าไปมีบทบาทอย่างไรบ้างคะ

นักสังคมสงเคราะห์ : จริง ๆ นักวิชาชีพ แต่ละวิชาชีพ คือจะดูภาพรวมทั้งหมด จะเป็น
Pro Staff คือจะเป็นนักวิชาชีพแต่ละวิชาชีพ จะดูภาพ Program ทั่วไป Pro Staff แต่ละคนก็จะมี
case ของตัวเอง ในช่วงเช้าเขาก็จะทำกลุ่มประชุมเข้ากัน เจ้าของ case แต่ละ case และ Pro
Staff แต่ละคนก็จะไปสังเกต (Observe) กัน กลุ่มประชุมเข้าก็จะมีการกล่าวแสดงออก การแสดง
ความคิดเห็น ได้รับข่าวสารภายในบ้าน ใครมีความรู้สึกอย่างไรต่อการทำกิจกรรมกลุ่ม เด็ก ๆ เขาก็
จะได้ฝึกการพูดหน้ากลุ่ม การอ่านข่าว การชมเชย Pro Staff ก็จะได้วัตถุประสงค์ของกลุ่ม วันนั้นว่า
เพื่ออะไร ดูว่าเป็นในเรื่องของความซื่อสัตย์ไหม หรือว่าความรับผิดชอบ ความรัก ความห่วงใย คือ
การทำงานจะไม่ได้แบ่งว่า นักสังคมสงเคราะห์ทำอะไร จะทำในรูปของทุกวิชาชีพจะร่วมกันทำ
Program งานของนักสังคมสงเคราะห์ก็คือ เน้นในเรื่อง การจัดหาทรัพยากรให้ case

นักศึกษา : การให้การปรึกษา (Counseling) ได้มีส่วนของการเสริมพลัง (Empowerment)
เข้าไปด้วยไหมคะพี่

นักสังคมสงเคราะห์ : มีเพราะบางที่ปัญหาของเขาจะไม่เหมือนกัน ถ้าเราค้นเจอ เพราะ
การสัมภาษณ์คือการค้นหาปัญหาอย่างหนึ่ง เราก็มีการเสริมพลังให้เขาด้วย เป็นการสนับสนุน
(support) เขาจากปัญหาที่เขาเจอ จะช่วยทำให้เขาดีขึ้น

นักศึกษา : ในส่วนของศูนย์ที่มีการจัดการแบบ T.C. (ชุมชนบำบัด) แล้ว มีที่ไหนอีกบ้างไหมคะที่จัดการแบบ T.C. (ชุมชนบำบัด)

นักสังคมสงเคราะห์ : ก็จะมีของ Day Top ที่จะเป็นในรูปแบบของ T.C. (ชุมชนบำบัด) เหมือนกัน มีกลุ่มประชุมเช้า มีการให้การปรึกษาเหมือนกัน คล้าย ๆ กัน ส่วนในด้านของสัญลักษณ์เท่าที่พี่รู้เขาจะเป็นแบบ Fast Model แต่พี่ไม่ทราบในรายละเอียดเท่าไร

นักศึกษา : รบกวนพี่ช่วยอธิบายคำว่า Hardcore ให้หน่อยได้ไหมคะ

นักสังคมสงเคราะห์ : จะหมายถึง คนที่ผ่านการบำบัดมา 3 ครั้ง ระยะเวลา 3 ปีขึ้นไป แต่ถ้าสุดที่พี่ทราบมาคือ น่าจะประมาณ 3 ปีขึ้นไป

นักศึกษา : ขอบคุณพี่มากค่ะ ที่สละเวลามาให้ข้อมูลเพิ่มเติมกับหนู ขอบคุณค่ะ

นักสังคมสงเคราะห์ : ค่ะ

สัมภาษณ์ : คุณนิติ เที่ยมเพียง นักจิตวิทยา 6ว.

สถานที่ทำการสัมภาษณ์ : ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตลาดหลุมแก้ว

วันที่ เวลา ทำการสัมภาษณ์ : 21 พฤษภาคม 2551 เวลา 8.30 น.

สัมภาษณ์โดย : นางสาวหัสยา ไทยานนท์

นักศึกษา : สวัสดีค่ะ หนูเป็นนักศึกษาปริญญาโทคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์ ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตลาดหลุมแก้ว หนูอยากจะขอสัมภาษณ์พี่ถึงเรื่องของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาในศูนย์ฯ ว่าเป็นอย่างไร ลักษณะแบบใด และทำอะไรบ้าง ซึ่งระหว่างการสัมภาษณ์หนูจะขออนุญาตอัดเทปไปด้วยค่ะ

นักจิตวิทยา : ยินดีเลยครับน้อง คือนักจิตฯ ของการฟื้นฟู ถ้าพูดง่าย ๆ เราจะทำ 2 ลักษณะใหญ่ ๆ ลักษณะที่ 1 คือ ทำในลักษณะของการตรวจทางสภาพจิต โดยใช้แบบทดสอบทางจิต จะเป็นสมาชิกที่เข้ามา โดยความเป็นจริงในนี้จะต้องตรวจหมดทุกคน แต่ตอนนี้ทำไม่ได้หมดทุกคนเพราะนักจิตฯ มีทั้งหมด 2 คน สมาชิกก็เป็น 200 กว่า คน เราก็ตรวจไม่ทัน แต่ในขณะนี้ได้มีการปรับรูปแบบใหม่ จึงได้มีการนำเอาแบบคัดกรองของกรมสุขภาพจิต เช่น การตรวจภาวะการซึมเศร้า ภาวะทางจิต ซึ่งแบบนี้จะสามารถนำมาตรวจได้ทุกคน แล้วก็เอาผลการตรวจมาวางแผนการฟื้นฟู อันนี้ก็เป็นภารกิจที่ 1 ที่เราต้องทำ ภารกิจที่ 2 ก็คือในเรื่องของการบำบัดก็เป็นการให้การปรึกษารายบุคคล (Individual Counseling), การประชุมหารือ (Case Conference), การให้การปรึกษาครอบครัว (Family Counseling) บางทีก็จะเป็นพวกจิตเวชก็จะเป็นการทำจิตบำบัด (Psychotherapy) ก็เป็นในรูปแบบบำบัดมีอยู่ 2 อย่าง คือทดสอบ (test) กับ บำบัด แล้วเราจะทำงานร่วม การทำงานที่นี้จะเป็นแบบสหวิชาชีพพร้อมกันหมดเลย จะมีตัว Conference ขับเคลื่อนเวลาเราจะมี case เราจะประชุม (Conference) มีนักจิตฯ นักสังคมฯ พยาบาล พนักงานคุมประพฤติ นักโภชนาการ นักอาชีวบำบัด จะทำในรูปแบบของสหวิชาชีพมากกว่า แต่ว่าในรูปแบบแต่ละวิชาชีพก็ต้องไปทำงานของตัวเองก่อน สมมติว่านักจิตฯ ก็ต้องมาทำ test ก่อน ถ้ามีการประชุม (Conference) ก็จะนำผลการทดสอบ (test) นี้เข้าไป นักสังคมฯ ก็เหมือนกันเราต้องทำงานร่วมกันว่าเป็นลักษณะใด โดยมีตัว Conference เป็นตัวขับเคลื่อน

นักศึกษา : การให้การปรึกษา (Counseling) ของนักจิตวิทยา ทำอย่างไรบ้างคะ

นักจิตวิทยา : ในการให้การปรึกษาในส่วน of นักจิตวิทยาก็คือ เราจะมีทั้งระบบที่เขาส่งต่อมาให้เราปรึกษา และเราค้นพบเอง ส่วนใหญ่จะเป็น Case ที่ค่อนข้างมีความซับซ้อน การให้การปรึกษาดังนี้ก็ค่อนข้างที่จะใช้เวลานาน หลายครั้ง เน้นในส่วน of ความรู้สึกของเขา ในขณะที่

เขาคูกับเรา หรือในขณะที่เขาอยู่ในนี้ เข้ารับการฟื้นฟูในนี้ เขารู้สึกอย่างไร ดึงเขาเข้ามาอยู่กับปัจจุบัน จะเน้นในเรื่องของความรู้สึกเป็นส่วนใหญ่ ถ้าส่วนของนักจิตวิทยาจะต่างกับนักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งนักสังคมสงเคราะห์จะคุยเรื่องอาชีพ การศึกษา แต่เราจะเน้นทำให้เขารู้สึกสบายใจ ความรู้สึก เขาชัดเจน (Clear) ปรับในเรื่องของความรู้สึกเป็นส่วนใหญ่ เป็น (Unfinish Business) เคลียร์ธุรกิจ ทางใจ ที่ยังคงค้างอยู่ให้หมดไป หรือ Case ที่เป็นหนักมาก ก็จะเจอในรายที่ (Trauma) มีบาดแผล ทางใจ อย่างเช่นมี Case หนึ่ง ส่งมา ถูกข่มขืนทั้งอำเภอ 40 กว่าคน แล้ว 2 ใน 40 มีพ่อกับพี่ชาย ก็ ส่งมา ในฐานะนักจิตวิทยาจะทำอย่างไรก็แล้วแต่ เพื่อให้เขาเผชิญกับบาดแผลทางใจนี้ได้ ยอมรับ และก้าวผ่านไปให้ได้ อันนี้คือในส่วนของนักจิตวิทยา ซึ่งจะต่างกับนักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งจะเน้นในเรื่องของความรู้สึกเป็นส่วนใหญ่

นักศึกษา : ได้มีการใช้เทคนิค ทักชะอะไรบ้างในการ Counseling ค่ะ

นักจิตวิทยา : ในการให้การศึกษานี้เทคนิคที่ใช้ก็จะเป็นเทคนิคพื้นฐานส่วนใหญ่ ถ้าเป็น Case ที่ไม่ยากมาก เทคนิคพื้นฐานทั่ว ๆ ไป เช่น คำถามปลายเปิด (Open Question) สมมติ คนไข้มาหาเรา เริ่มต้นเราจะถามเขา เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธภาพก่อน เทคนิคส่วนใหญ่ก็จะเป็น การถาม การสะท้อนความรู้สึก คนไข้มาคุยกับเรา จะได้อยู่อย่างคือคนไข้ในนี้อยู่กับเรา สัมพันธภาพก็จะได้อยู่แล้ว ไม่ต้องใช้เวลาในการสร้างมาก แต่ก็เหมือนที่มีเกราะป้องกันตัวเอง เราก็อาจจะต้องใช้เวลาในการสร้างสัมพันธภาพ ทักชะในการที่ใช้สร้างสัมพันธภาพก็จะเป็น การถาม การสะท้อนความรู้สึก ยกตัวอย่าง มี Case หนึ่ง ค่อนข้างปิด ไม่ถูกกับพ่อเลย แล้วจะพูดใน ลักษณะที่ว่า ถ้าพี่ทำให้พ่อผมมาหาผมได้ พี่จะเอาอะไรบอกผมเลย พูดประมาณนี้ เราก็จะ พยายามสะท้อนความรู้สึก คือเราจับได้แล้วว่าเขามีความขัดแย้ง (Conflict) กับพ่อ แต่ตอนนี้เขา คิดผิดว่าเขาจะไม่ติดต่อพ่อเขาเลย เราก็จะใช้การถาม อะไรที่ทำให้คุณรู้สึกอย่างนั้น คุณสามารถ บอกได้ไหม หรือเล่าให้ฟังได้ไหมว่า การที่คุณรู้สึกอย่างนี้นั้น มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น เขาบอกว่า อย่าไปพูดถึงเลยพี่ อย่าไปพูดถึงเลย ยังไงพ่อผมก็ไม่มา พี่ก็ถามต่อว่าอะไรที่ทำให้คิดอย่างนั้น นี่ก็ คือการถาม การสะท้อนความรู้สึก ก็อาจจะบอกว่า คุณรู้สึกไม่พอใจพ่อคุณ ในตอนนี้คุณกำลังรู้สึก ไม่พอใจพ่อคุณด้วยเรื่องอะไรพี่ก็ไม่ทราบ เพราะคุณยังไม่ได้บอก อย่างนี้ก็จะเป็นการสะท้อน ความคิด เพราะฉะนั้น ก็เป็นเทคนิคพื้นฐาน สำหรับ Case ปกติ จะเป็นการถาม การสะท้อน ความรู้สึก การทวนความ การสรุปความ การทำให้กระจ่าง ก็จะเป็นเทคนิคโดยทั่ว ๆ ไป แต่ถ้าเป็น รายที่มีความยาก ซับซ้อน ก็จะใช้เทคนิคเฉพาะ อย่างเช่น การทำ Empty Chair ให้เขาลองฝึกกับ แก้วว่างเปล่า สมมติว่า ไม่กล้าคุยกับแม่เขาตรง ๆ เราก็จะให้เขาลองพูดคุยระบายกับแก้ว ใน Case ที่ยาก ๆ ก็จะเป็นเทคนิคนี้ส่วนใหญ่ สำหรับนักจิตวิทยา เพื่อจะไปแก้ความรู้สึก ถ้าเป็นส่วน ของระบบ บางคนมีความผิดปกติในระบบความคิด ความเชื่อ ก็อาจจะใช้เทคนิคของ Reality

Counseling และ ABC (Activating event, irrational belief, Emotional consequences) ให้เขาเผชิญกับความเชื่อที่ไร้เหตุผล นี่ก็จะเป็นในกลุ่มที่มีความผิดปกติในเรื่องของความคิด หากเป็นความผิดปกติในเรื่องของพฤติกรรมก็จะใช้เทคนิคที่เกี่ยวกับเรื่องของการปรับพฤติกรรมเข้าไปช่วย ใช้ Tree Model อย่างที่พี่บอก นี่ก็คือเทคนิคในส่วนที่พี่ใช้ของ ในส่วนของนักจิตวิทยา แต่ Case พวกนี้จะเป็นค่อนข้างหนัก ก็จะมีการส่งตัว (Refer) มา แต่ถ้าเป็น Case แบบปกติ (Normal) แต่ละตำแหน่งเขาก็อาจจะทำเองได้ นี่คือความต่างของนักจิตวิทยา

นักศึกษา : อย่างที่พี่พูดถึง Case ที่มีอาการหนักมากต้องถูกส่งตัว (Refer) มาแล้วในระหว่างการให้การปรึกษา เทคนิค ทักษะมีความแตกต่างกับ Case ที่ปกติไหมคะ

นักจิตวิทยา : การให้การปรึกษา (Counseling) จะเหมือนกันหมดเลย ไม่ว่าจะเป็นการถาม การสะท้อนความรู้สึก การสรุปความ การทำให้กระจ่าง จะเหมือนกันหมด เพียงแต่ว่าถ้าเป็น Case ที่ยาก เราอาจจะต้องค่อย ๆ คุยกับเขา แล้วก็จับให้ได้ว่า สิ่งที่เป็นปมปัญหาเขาคืออะไรเท่าที่ประสบการณ์ของพี่ ที่พี่ทำมา ทักษะที่สำคัญมากคือ ทักษะในการสะท้อนความรู้สึกสำคัญที่สุด ไม่ว่าจะเป็น Basic Counseling หรือ Advance Counseling ทักษะนี้จะทำให้เขาเห็นภาพความรู้สึกของเขาเองว่า ณ ตอนนีเขารู้สึกอย่างไร เป็นการดึงเขามาสู่ปัจจุบัน เป็นทักษะที่พี่ใช้และค่อนข้างได้ผล แต่ไม่ใช่สะท้อนบ่อย และไม่ใช่ว่ามีทักษะการสะท้อนเพียงอย่างเดียว เขาพูดสักระยะหนึ่ง เราก็จับความรู้สึกและสะท้อน ก็จะทำให้เขาเห็นภาพความรู้สึก แต่ก็ต้องใช้หลาย ๆ ทักษะอยู่แล้ว แต่พอเป็น Advance หรือ Case ที่ยาก ๆ ทักษะการสะท้อน ทักษะพื้นฐานก็ยังจำเป็น เพียงแต่ว่าอาจจะมีบางอย่าง บางเทคนิคที่เราอาจจะต้องให้เขาก้าวผ่านความรู้สึกนั้นไปได้ เช่น เขาไม่กล้าบอกแม่ ไม่กล้าพูดกับแม่ ก็จะต้องใช้ Empty Chair ให้เขาลองทดสอบพูดดูว่า นึกว่าแม่อยู่ตรงคุณ แล้วคุณจะทำอย่างไรกับแม่คุณ อันนี้ก็เป็นเทคนิค Empty Chair ให้เขาลองพูดดู แล้วเขาก็กลับไปในส่วนแม่ ถ้าคุณเป็นแม่ แล้วถูกพูดกับคุณแบบนี้ คุณจะรู้สึกอย่างไร

นักศึกษา : ในส่วนของการให้การปรึกษารายบุคคล (Individual Counseling) นักจิตวิทยาได้เข้าไปมีบทบาทอย่างไรบ้างคะ

นักจิตวิทยา : การให้การปรึกษารายบุคคลส่วนมากพี่จะทำเอง และก็จะในส่วนของการส่งตัว (Refer) มา ถ้าเป็น Case ในความรับผิดชอบ พี่ก็จะทำเองหมด ก็จะใช้เทคนิคทั่ว ๆ ไป ตามเทคนิคของการให้การปรึกษา (Counseling) ถ้าเป็น Case ใหม่พี่ก็จะเริ่มตั้งแต่การสร้างสัมพันธภาพ แล้วคุยกันสร้างสัมพันธภาพ ยังไม่ลงรายละเอียด สองคือพี่ก็จะมองดูว่า มีอะไรที่เราคงจะต้องมาทำงานร่วมกัน พี่ไม่ใช่คำว่าช่วยเหลือกัน มาทำงานร่วมกัน มาค้นหาร่วมกัน ว่าอะไรที่ทำให้คุณไปใช้ยา แล้วเรามาคุยกัน มาตกลงกัน ว่าเราจะทำอะไรร่วมกันได้ พอตกลงร่วมกันวางแผนร่วมกันเสร็จ ขั้นที่สาม ก็จะทำงานกับเขาแล้ว โดยการให้การปรึกษา (Counseling) ซึ่งพี่ก็

จะเรียกบ่อย ทักษะที่จะใช้ก็จะเป็น Basic Counseling การถาม การสะท้อนความรู้สึก การทวนความ การสรุปความ การทำให้กระจ่าง สุดท้ายการทำ Case พอจบ Case ก็จบบริการ ยุติบริการ อันนี้ ตั้งแต่ Case แรกรับเข้ามาเลย จนปิด Case พี่ก็จะทำแบบนี้ เริ่มจากการสร้างสัมพันธภาพก่อน ทักษะที่ใช้ก็อย่างที่บอก การถาม การคุยทั่ว ๆ ไป พอเริ่มที่จะมาตกลงร่วมกันแล้ว เริ่มดูกันแล้วว่า แต่ละประเด็นมีอะไรบ้าง ก็จะลงรายละเอียดที่เป็นทักษะ ลงลึกกว่าปัญหาเป็นอย่างไร มีอะไร มีปมตรงไหน ขั้นที่สาม ก็ลงมือทำงาน ถ้ามีบาดแผลทางใจ (Trauma) ก็อาจจะมีบางเทคนิค ถ้าปกติ (Normal) พี่ ๆ ก็ไม่เป็นอะไร สุดท้ายก็จบเมื่อปิด Case แล้ว ยุติบริการ ถ้าเป็น Case ที่ส่งตัว (Refer) มา เขาก็จะทำของเขามาแล้ว แต่ก็เป็น Case ที่ค่อนข้างหนัก อย่างที่พี่เล่า ถ้าเป็น Case หนักก็ต้องใช้เทคนิคบางเทคนิคที่เฉพาะ ก็คือแก้ปัญหาให้เขา

นักศึกษา : พี่ช่วยยกตัวอย่างให้หน่อยได้ไหมคะ

นักจิตวิทยา : เช่น Empty Chair หรืออาจจะเป็น Role Play การทำ Desensitive ก็คือ การที่คนไข้ก้าว ไม่กล้าที่จะพูดหน้ากลุ่ม ทำอย่างไรก็ไม่กล้า ออกไปก็ประหม่า ก็อาจจะใช้เทคนิค ที่ชื่อว่า Desensitive ค่อย ๆ ให้เขาไปในสถานที่ที่เขากลัว

นักศึกษา : ในส่วนของงานให้การปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) นักจิตวิทยา ได้เข้าไปมีบทบาทในกระบวนการ อย่างไรบ้างคะ

นักจิตวิทยา : กระบวนการกลุ่มก็จะมีหลายแบบ เฉพาะกลุ่มของพี่เองที่เป็น Case ของ พี่เองก็จะเป็น กลุ่มการให้การปรึกษา (Group Counseling) พี่ก็จะทำในส่วนที่ให้เรา พยายามได้ คุยกัน แสร์ความคิด แสร์ปัญหา คือทั้งหมด (Universary) ให้เขาเห็นว่าจริง ๆ แล้วทุกคนมีปัญหา เหมือนกันหมด พี่เป็นแค่ผู้เอื้ออำนวยเท่านั้น ให้กระบวนการกลุ่มได้คุยกัน เทคนิคที่ใช้ก็จะเป็น การถาม แต่ไม่ได้ถามไปที่คนใดคนหนึ่ง ก็จะถามเพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสร์ประสบการณ์ แก้ปัญหาด้วยกัน กระบวนการกลุ่มในฐานะผู้นำกลุ่ม เรามีหน้าที่เอื้ออำนวยเท่านั้นเอง จะไม่ชี้นำ เราจะเอื้ออำนวยให้กลุ่มได้คุยกัน เพราะว่าเรามีความเชื่อว่าคนทุกคน สมาชิกทุกคนที่เข้ากลุ่มกับ เรา มีศักยภาพหมดเลย ภายใต้อำนาจตัวเอง เราจะต้องมีความเชื่อตัวนี้ก่อน ว่าทุกคนมีศักยภาพ สามารถช่วยเหลือกันและกันได้ และกลุ่มก็จะเข้าใจปัญหาซึ่งกันและกันเอง สมมติว่า มีคนหนึ่งคน มีปัญหาเข้ามาตั้งนานแล้ว กลัวว่าจะประเมินไม่ผ่าน ใกล้เคียงประเมินแล้ว กลัวจะประเมินไม่ผ่าน เราในฐานะผู้นำกลุ่ม เราก็จะบอกว่า มีเพื่อน ๆ คนใดที่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการประเมินมา บ้าง ลองช่วยเล่าให้เพื่อนฟังหน่อยว่ามีอะไรบ้าง เพราะตอนนี้เพื่อนกำลังรู้สึกกังวล ในการเป็นผู้นำ กลุ่ม กลุ่มให้การปรึกษา (Group Counseling) เราก็ยังใช้ทักษะที่เป็น Basic Counseling อยู่ แต่ เราไม่ได้ทำกับเขา ในกลุ่มเราจะเป็นผู้เอื้ออำนวย สรุปความรู้สึก เราจะสะท้อนความรู้สึกให้กลุ่ม ฟัง แล้วเราก็จะใช้กลุ่มช่วยเหลือเขา นี่คือการแตกต่างระหว่างการให้การปรึกษารายบุคคล

(Individual Counseling) และการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) เราจะให้กลุ่มช่วยเหลือเขา เพียงแต่เราต้องทำหน้าที่เป็นผู้เอื้ออำนวย (Facilitator) ให้เกิดขึ้น

นักศึกษา : ในส่วนของการให้การปรึกษครอบครัว (Family Counseling) นักจิตวิทยาได้เข้าไปมีบทบาทในกระบวนการอย่างไรบ้างคะ

นักจิตวิทยา : การให้การปรึกษครอบครัว (Family Counseling) เป็นอะไรที่ยากมาก เพราะฉะนั้นการให้การปรึกษครอบครัว (Family Counseling) ถ้าถามพี่เอง พี่ก็ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของ Family Counseling แต่ถามว่าทำได้ไหม ทำได้ แต่ไม่ถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านของ Family Counseling การทำ Family Counseling ก็จะเป็น Case ของพี่เอง หรือเป็น Case ที่ส่งต่อมาก็ได้ คล้าย ๆ กัน ส่วนมากจะเป็น Case ที่ค่อนข้างมีปัญหาเยอะ จึงต้องทำ Family Counseling วิธีการทำคือ เขาจะต้องผ่านกระบวนการในการทำ Individual Counseling และ Group Counseling มาก่อนแล้ว ก็ถึงมาเป็น Family Counseling คือเราจะเชิญครอบครัวมาเลย แล้วเราก็จะคุยกับเขา แต่เราจะคุยกับเด็กก่อน แล้วคุยกับครอบครัว แล้วก็เอาเด็กกับครอบครัวมาเจอกันเลย ยกตัวอย่างเช่น มี Case หนึ่ง เราคุยกับเด็กเรียบร้อย แล้วคุณพ่อเป็นคน dominate มากจัดการทุกอย่าง แล้วก็พูดเก่งมาก จนทำให้เขาไม่กล้าพูด บ่นเขาประมาณ 1-2 ชั่วโมง บางที 2-3 ชั่วโมง จนบางที่เขาเบลอ ๆ ทำไม่สนใจ เป็นครอบครัวที่ค่อนข้างมีหน้ามีตาทางสังคม คุยกับเด็กจนจบเรียบร้อย แต่ได้มีการพูดคุยกันหลาย Section แล้ว พอมานัดเจอกับคุณพ่อ คุณแม่ และพี่ชายเขา พ่อเขาก็คุยเก่ง คุยจนไม่มีโอกาสให้เราได้พูด เราก็ต้องใช้ทักษะที่เป็นทักษะเบื้องต้น Basic Counseling การถาม การสะท้อนความรู้สึก ต่าง ๆ เหล่านี้ เป็น Basic ก่อน เพื่อที่จะสร้างสัมพันธภาพเพื่อที่จะทำให้เขาเห็นภาพในสิ่งที่เรากำลังจะพาเขาไป เราคุยกับครอบครัวจนกว่าเขาจะเข้าใจในสิ่งที่เขาเป็นก่อน สะท้อนในสิ่งที่เขาเป็นก่อน เราถึงจะพาครอบครัวกับเด็กมาเจอกัน ซึ่งทักษะที่เราใช้ก็จะเป็น Basic Counseling เหมือนกัน แต่จะเป็นคล้าย ๆ กับกลุ่ม คือพยายามจะให้ครอบครัวได้คุยกันเอง ทำหน้าที่เป็น Facilitator ผู้เอื้ออำนวย เขาอยากจะคุยอะไรกับพ่อก็ให้เขาคุย เขาอยากจะบอกอะไรก็ให้เขาบอก

นักศึกษา : จากการให้การปรึกษครอบครัว (Family Counseling) จะต้องเป็น Case ที่ผ่านการให้การปรึกษารายบุคคล (Individual Counseling) และการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) มาแล้วยังไม่ค่อยเคลียร์ จึงนำมาทำ การให้การปรึกษครอบครัว (Family Counseling) พบบ่อยมากไหมคะ

นักจิตวิทยา : บ่อย เพราะ Case ส่วนใหญ่จะมีปัญหาในเรื่องครอบครัวเยอะ แล้วก็ปัญหาส่วนใหญ่ที่เกี่ยวกับยาเสพติด จะมาจากครอบครัว ครอบครัวแตกแยก การเลี้ยงดูของพ่อแม่ ปกป้องมากเกินไป (Over Protect) แต่บางครั้งเราก็ไม่ได้ทำ Family Counseling ทุก Case

เพราะอาจจะด้วย ระยะทางที่ไกลกัน เราก็จะทำให้ไม่ได้ ก็จะได้เฉพาะตัวคนใช้เท่านั้น ด้วยปัจจัยต่าง ๆ

นักศึกษา : รูปแบบการให้การปรึกษารายบุคคลจะเป็นลักษณะใดคะ

นักจิตวิทยา : ก็จะเป็นทั้งการให้การปรึกษารายบุคคล (Individual Counseling) การให้การปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) และการให้การปรึกษาครอบครัว (Family Counseling) แต่ก็ใช้ในลักษณะยึดคนใช้เป็นศูนย์กลาง จะไม่ชี้แนะ (Direction) โดยเฉพาะการทำกลุ่มเราจะต้องมีความเชื่อว่าคนทุกคนมีความสามารถเหมือนกันหมด กลุ่มจะช่วยได้เยอะ กลุ่มให้การปรึกษา จะช่วยได้เยอะ บางที่เราเรียกมาทำการให้การปรึกษารายบุคคล เราทำไม่ทัน แต่พอเราทำกลุ่มจะทำได้ 10-15 คน แล้วก็ช่วยได้ แต่มีบางรายที่ปัญหาซับซ้อนมาก ก็จะเรียกมาทำ Individual Counseling มีความขัดแย้งกับครอบครัว (Conflict) กับครอบครัวก็จะทำการให้การปรึกษาครอบครัว (Family Counseling)

นักศึกษา : การให้การปรึกษา (Counseling) ในส่วนของนักจิตวิทยา ใช้รูปแบบ เทคนิคอย่างไรบ้างคะ

นักจิตวิทยา : พี่ว่าแล้วแต่คน แต่พี่ให้การปรึกษารายบุคคล (Individual Counseling) ก็ตามปกติ คือ ต้องการ (need) เทคนิคพื้นฐานถ้าเป็นกลุ่มอาจจะใช้หลาย ๆ ทฤษฎี พี่คงไม่ได้ใช้อะไรแบบเจาะจง อาจจะดึงแนวคิดมนุษยนิยม (Humanist) ขึ้นมา การปรับพฤติกรรมแบบ (Be Mod หรือ Behavior Modification) ขึ้นมา อาจจะดึง Gestalt ขึ้นมา อีกส่วนหนึ่งคือกลุ่มโฝป จะใช้ลักษณะของทฤษฎีมาก ๆ เลย ซึ่งต้องทำทั้งวันทั้งคืน คงบอกไม่ได้ว่าเราใช้ทฤษฎีใดเป็นทฤษฎีหลัก แต่ว่าจะดึงมาตามสถานการณ์มากกว่า จะมีอยู่ case หนึ่งที่พี่รู้สึกภูมิใจ เป็นกลุ่มโฝป จะเป็น case ที่ยากมาก แต่จะเป็น case ของคุณกนกศักดิ์ พนักงานคุมประพฤติ นำมาเข้ากลุ่ม เหมือนมีอาการทางจิตเวช กินยาจิตเวชด้วยหรือเปล่าไม่แน่ใจ พอเข้ากลุ่ม เรายืนยันว่าเราจะควบคุม (handle) เขาไม่ได้ จะเปิดเขาได้ไหม ถ้าเปิดแล้วเราจะปิดปัญหาเขาได้ไหม เราจะช่วยเขาได้ไหม พอทำไปสักระยะหนึ่ง พอเขาฟังเพื่อน ๆ เขาก็ล้าที่จะเปิด เขาบอกว่าแรก ๆ เขาไม่เห็นประโยชน์ของการเข้ากลุ่ม พอเขาเริ่มฟังเพื่อน ๆ พูดถึงความทุกข์ ความเศร้า พอมาถึง เขาก็เริ่มเปิด จนทุกวันนี้เขาก็เริ่มเข้าใจ เพราะทุกวันนี้เขาอยู่กับแม่ เขาก็เข้าใจแม่มากขึ้น แม่เขาต้องการแบบไหน เขาต้องการแบบไหน ซึ่งเราก็ไม่อยากจะจัดการเขาได้ด้วยการให้การปรึกษา (Counseling) ที่สำคัญคือเขาฟังสภาพปัญหาของคนอื่น ว่าของคนอื่นหนักกว่าของเขา ปัญหาของเขาไม่ได้หนักเพียงคนเดียว

นักศึกษา : นอกจากการทำ case และการบำบัดแล้วมีงานอะไรอีกบ้างไหมคะที่นักจิตวิทยาต้องรับผิดชอบและทำอยู่ตอนนี้

นักจิตวิทยา : ก็จะเป็นงานจริง คืองานสอนหนังสือ งานวิจัย งานวิชาการ ก็จะมีบ้าง แต่ไม่ได้ทำตลอด ถ้ามองตามมาตรฐานของนักจิตฯ ก็จะมีทดสอบ (test) และบำบัด สอนหนังสือ งานวิจัย งานวิชาการ ก็จะทำตามสภาพของหน่วยงาน เพราะว่าที่นี่เป็นสถานบริการ ก็เลยเป็นรูปแบบของการทดสอบ (test) และการบำบัด สอนหนังสือ วิจัย มีบ้างประปรายครับ

นักศึกษา : พี่คิดเห็นอย่างไรกับการทำการให้การปรึกษารายบุคคล (Individual Counseling) และการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) บ้างคะ

นักจิตวิทยา : พี่คิดว่าอยู่ที่สถานการณ์คนไข้มากกว่า อย่างพี่จบปริญญาโท Counseling พี่มองว่า Counseling รายบุคคลใช้ได้กับบางคน บางคนอาจจะใช้กลุ่มได้ดี สมาชิกบางคนอาจจะเข้ากลุ่มได้ดี อย่าง case ที่พี่ว่า พอมาคounseling ส่วนตัวไม่ได้ พอไปทำกลุ่มเรานึกว่าจะช่วยอะไรเขาไม่ได้ เขาก็จะได้เห็นภาพของคนอื่น บางคนเข้ากลุ่มปรากฏว่าไม่เปิด ในกลุ่มสร้างสัมพันธภาพแล้วก็ยังไม่เปิด พอมาคูयरายบุคคล (Individual) ปรากฏว่าตกลง ขึ้นอยู่กับตัวคนไข้ (Client) ส่วนที่ 1 ขึ้นอยู่กับผู้ให้การปรึกษา (Counselor) ว่าเชี่ยวชาญหรือชอบแบบไหนมากกว่า พี่ใช้ได้ทั้ง 2 แบบ เพียงแต่ว่าสภาพปัญหามากกว่า แต่พี่ถนัดทำรายบุคคล (Individual) มากกว่า ทำกลุ่มบางทีเราไม่ได้ดูทั้งหมด (Concentrate) บางที 7-8 คน เราดูทั้งหมดไม่ไหว (Concentrate) คือปัญหาเยอะแยะหลากหลาย เราก็ไม่ไหวแล้ว เราก็สามารถคุยกับเขาได้จนจบ ในกรณีที่ case หนัก ๆ เขาก็จะส่งต่อ (Refer) ส่งมาให้เราอย่าง case จิตเวช เขาไม่สามารถทำจิตบำบัดได้เขาก็จะส่งต่อ (Refer) ส่งมาให้เราคุย ถ้าเป็น case ที่ให้การปรึกษา (Counseling) ยาก ๆ ไม่ผ่าน (pass) เลย ไม่เปิดเลย ยาก ๆ เขาก็จะส่งมาหรือบางทีเขาอาจจะพิจารณา (Consult) ในเรื่องของการปรับพฤติกรรม อย่างเด็กไม่กล้าแสดงออกหน้าชั้น เราอาจจะให้ในเชิงของการปรับพฤติกรรม (Behavior Mod) หลักเทคนิคว่าควรจำทำอย่างไร จะเป็นในเรื่องของการพิจารณา (Consult) ที่ทีมหรือวิชาชีพอื่นดำเนินการไปแล้วนั้น เกิดปัญหาก็จะพิจารณา (Consult) แล้วให้นักจิตวิทยา

นักศึกษา : พี่ช่วยอธิบายถึงการบำบัดของที่นี่ให้ฟังหน่อยได้ไหมคะ

นักจิตวิทยา : จิตบำบัดจะมีทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม จะใช้ในกรณีของคนที่เป็นจิตเวชในที่นี้จะมีจิตเวชด้วย จิตบำบัดจะแบ่งเป็น 2 แบบ คือ เรียกว่า Supportive หรือ Re-education, Psychotherapy อีกอันหนึ่งคือ Re-Construct ก็คือเปลี่ยนโครงสร้างเลย Psychotherapy, Re-education เหมือน support บางทีคนไข้จิตเวชมาฟุ้งกระจาย ความคิดระบบใจไม่ปกติ conscious ไม่ได้ Counseling กับ Psychotherapy จะต่างกันตรงที่ Counseling คนไข้ conscious ยังดีอยู่ แต่จิตบำบัด (Psychotherapy) สติ (conscious) เขาเสีย ถ้าเป็น Supportive, Psychotherapy เราก็ให้เขาระบายคล้ายกับ การให้การปรึกษา (Counseling)

เพียงแต่เราพยายามทำอย่างไรก็ได้ไม่ให้เขาเรววน (swing) ต้องสนับสนุน ประคับประคอง (support) ไปก่อนให้ให้กำลังใจ (encourage) ให้ทางบวก จะไปทำลายไม่ได้ จะไป break ไม่ได้ ต้อง support อย่างเดียว ในกรณีคนไข้จิตเวชอย่างเดียวนะ ที่ฟุ้งกระจาย ถ้าเป็นคนไข้จิตเวชที่ได้รับยาแล้ว อาการเริ่มดีขึ้นก็จะเป็น Reconstruct เราก็จะเรียกมาคุย แต่ทฤษฎีที่จะใช้ เทคนิคที่จะใช้ จะคล้ายกับการให้การปรึกษา (Counseling) เพียงแต่เราจะคุยกับเขาอย่างต่อเนื่อง และเข้าไปเข้ามา สมมติว่าคนไข้ไม่มีความเชื่อเลยว่า ยาเสพติดไม่ดี เป็นคนไข้ จบปริญญาโทด้วย บอกว่าผมเชื่อว่าการเสพติด เขาก็ส่งมา เราก็บอกว่าคุณเชื่อว่าการเสพติด ไซ่ไหม คุณลองบอกสิ่งที่ดีสำหรับยาเสพติดมา หนึ่ง สอง สาม สี่ บอกเป็นสิบอย่าง แล้วคุณลองบอกสิ่งที่ไม่ดีมาประมาณ สี่ถึงห้าอย่างเท่านั้นเอง แล้วเขาก็บอกว่าดีกว่า พี่ก็ไม่ break เลยเห็นไหม จบพออีกวันเราเปลี่ยนใหม่ เราก็จะมาคุยเรื่องข้อดี ข้อเสียของยาเสพติดเหมือนเดิมอีกแล้ว แต่ที่นี้เราจะบอกว่า ให้เขาพูดถึงข้อเสียของยาเสพติดเขาก็จะพูดเพิ่มมากขึ้น อาจจะแค่สี่ถึงห้าข้อก็ไม่ใช่ไร จะต่างกับการให้การปรึกษา (Counseling) เห็นไหม Counseling เขา conscious ไปจบแล้วจบ ถ้าจะมีปัญหาอะไรก็กลับมาคุยใหม่ได้ แต่ที่เราจะต้องพูดไปซ้ำ ๆ เหมือนล้างสมองไปที่ละนิด ทีละนิด ว่าเขาบอกถ้าวันนี้เขาบอกข้อเสียของยาเสพติดมีสี่ฟุ้งนี้ห้า เราารู้สึกดีแล้ว ต้องค่อยเป็นค่อยไป ใช้เวลานาน บาง case ใช้เวลาเป็นปี จะต่างกับการให้การปรึกษา (Counseling)

นักศึกษา : ในส่วนของการทำของนักจิตวิทยามีขั้นตอน กระบวนการ ในการทำงานทางจิตวิทยาอย่างไรบ้างคะ

นักจิตวิทยา : คือขั้นแรก สมาชิกมาก็จะเจอพยาบาลก่อน เจอนักจิตฯ เราจะมีแบบคัดกรอง แบบคัดกรองการฆ่าตัวตาย แบบคัดกรองการซึมเศร้า แล้วก็ทำ Genogram ครอบครัวเบื้องต้นก่อน ก็จะประเมินสถานการณ์ว่าคนไข้คนนี้เป็นอย่างไรบ้าง มีแนวโน้มซึมเศร้า (depression) ไหม เพราะมี case หนึ่งมาฆ่าตัวตาย ซึ่งเรายังไม่ได้ทำตอนนี้ เราก็เลยทำ ส่วนนี้ทุกคนต้องผ่านการทำทั้งหมด ทั้งคัดกรองการฆ่าตัวตาย การซึมเศร้า Genogram แล้ว Depression แบบคัดกรองโรคจิตแบบเบื้องต้นว่าเป็นอย่างไร ลำดับที่สองคือ ของนักจิตคือ การทำแบบทดสอบ (test) ก็คือเป็น HTP TEST ก็จะประกอบไปด้วย house, tree, person วาดรูปคน ต้นไม้ บ้าน แล้วก็จะตรวจเกี่ยวกับอาการทางจิตที่มีผลจากสมอง (Organic Brain) ทั้งหมด ตัวสุดท้ายก็จะเป็น Drawing บาง case ก็ทำ ไอคิว เสร็จจาก HTP TEST เสร็จก็จะส่งผลให้เจ้าของ case ก็จะเป็นตัวตั้งทำการประชุม (Conference) ว่า case นี้ควรจะวางแผนทำ Treatment Plan นักจิตฯ ก็จะดูในลักษณะที่เป็นภาพรวมถ้าเป็น case ที่เจ้าของควบคุม (handle) ไม่ไหวเขาก็จะส่งต่อ (refer) มาพิจารณา (consult) ก็จะเป็น case ที่เราพิจารณา (consult) ก็วางแผนไป อันนี้ก็เป็นราย case ไป แต่ case ทั้งหมดเราจะดูในภาพรวม สุดท้ายก็จะเป็นการทำกลุ่ม หรือการให้การปรึกษา

รายบุคคล (Individual Counseling) หรือการทำกิจกรรมอะไรก็ได้แต่ที่เกี่ยวกับการบำบัด ก็แล้วแต่นักจิตวิทยาที่จะดูว่าควรจะทำอะไรบ้าง หรือภาพรวมของกิจกรรมต่าง ๆ จะเป็นอย่างไรบ้าง

นักศึกษา : หนูขอบพระคุณพี่มากค่ะ ที่รบกวนสละเวลา มาให้ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ของหนู ข้อมูลที่พี่ให้จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ของหนูและผู้ที่พบเห็น หากหนูต้องการข้อมูลเพิ่มเติม หนูจะมารบกวนขอคำชี้แนะ และข้อมูลจากพี่เพิ่มเติมค่ะ

นักสังคมสงเคราะห์ : ครับยินดีเลยครับ

สัมภาษณ์ : คุณนิติ เที่ยมเพียง นักจิตวิทยา 6ว.

สถานที่ทำการสัมภาษณ์ : ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตลาดหลุมแก้ว

วันที่ เวลา ทำการสัมภาษณ์ : 13 มิถุนายน 2551 เวลา 10.40 น.

สัมภาษณ์โดย : นางสาวหัสยา ไทยานนท์

นักศึกษา : สวัสดีค่ะ พี่หนูรบกวนอยากจะสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากการที่หนูได้ไป
ถอดเทปมาแล้วค่ะ

นักจิตวิทยา : ได้ครับ

นักศึกษา : ค่ะ รบกวนพี่ช่วยอธิบายการปรับพฤติกรรมของ Be Mod หรือ Behavior
Modification) ให้ฟังหน่อยได้ไหมคะ

นักจิตวิทยา : ในส่วนของการปรับพฤติกรรมแบบ Be Mod หรือ Behavior
Modification เป็นเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรม อย่างเช่นในส่วนของการที่เด็กไม่กล้าแสดงออกหน้า
กลุ่มโดยการนำ Behavior Modification เข้ามาปรับพฤติกรรม โดยใช้เทคนิคหลาย ๆ อย่างมาก
โดยจะมีการให้ Self Report, Assesstive, Sensitive เข้ามาเป็นเทคนิค ซึ่งจะต้องใช้เทคนิคหลาย
อย่างมาก แล้วก็มีในส่วนของ Tree Model โดยจะมีความกล้า (Assesstive), ความก้าวร้าว
(Aggressive), การพินิจสิทธิ์ของตนเอง (Passive) โดยที่ปกติแล้วคนที่ใช้ยาเขาจะมีความเป็น
ภาวะปกติ (Norm) สูง เราจะต้องเปลี่ยนให้เขาเป็นคนที่ไม่กล้าแสดงออกไปในทางที่เหมาะสม
(Assesstive) โดยเราจะต้องให้ผู้ป่วยมี Assesstive อยู่ตรงกลาง แทนที่จะเป็นการพินิจสิทธิ์ของ
ตนเอง (Passive) และพยายามเสริมในเรื่อง Positive Stork ซึ่งเป็นการให้กำลังใจทางบวก เพื่อให้
เขาได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเขา โดยอาจจะต้องมีการใช้หลาย ๆ ทฤษฎี เข้ามาใช้ เนื่องจากว่า
เป็นความเชื่อพื้นฐานว่ามนุษย์ทุกคนมีความแตกต่าง เพราะฉะนั้นเป็นไปไม่ได้ที่จะใช้ทฤษฎีใด
เพียงทฤษฎีเดียวได้ จึงต้องใช้หลาย ๆ ทฤษฎีเข้ามาใช้ร่วมกัน

นักศึกษา : รบกวนพี่ช่วยอธิบายเกี่ยวกับกลุ่มโป๊ปค่ะ

นักจิตวิทยา : Attendix จะหลายวัน มาราวอนก็จะหลายวัน คือมานั่งคุยกันข้ามวัน
ข้ามคืน กิน นอนกับเขาเลย กลุ่มโป๊ปจะเน้นไปที่การพูดของสมาชิก ซึ่งจะมีสมาชิกประมาณ 4-5 คน
โดยที่จะให้เขาพูดออกมาให้มากที่สุด เขาอยากพูดอะไร เขามีปัญหาอะไรก็มาแชร์กันมาคุยกัน
แลกเปลี่ยนกันภายในกลุ่ม โดยพวกนี้เขาจะมีกลไกการป้องกันตัวเอง (defense mechanism)
สูงมาก ซึ่งเป้าหมายของกลุ่มโป๊ปก็คือ เป็นการทำลายกลไกการป้องกันตัวเอง (defense
mechanism) ของเขา

นักศึกษา : ค่ะแล้วสำหรับการทำการให้การปรึกษาครอบครัว (Family Counseling) ได้มีการใช้เทคนิคอะไรบ้างคะ

นักจิตวิทยา : ก็จะมีในส่วนของ ซาเทียร์ คือทำ genogram จะเป็นการทำแบบรายบุคคล (individual) เพื่อให้ดูตัวเองว่าเป็นอย่างไร และถ้ามีเวลาก็จะทำภูเขาน้ำแข็ง (iceberg) แต่ก็จะทำกลุ่มก่อน ส่วนใหญ่จะเชิญพ่อ แม่ มา ก็จะมีเทคนิค Sculpting เป็นการจับบทบาทจัดระยะทาง แล้วก็ทำ family map และในส่วนของ CBT หรือ Cognitive Behavior Therapy ซึ่งในปัจจุบันนิยมใช้วิธีนี้ เป็นการทำจิตบำบัดอย่างหนึ่ง ด้วยผู้ป่วยคิดผิดจากความเป็นจริง ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้ป่วย

นักศึกษา : พี่ช่วยอธิบาย เทคนิค Sculpting ให้ฟังหน่อยได้ไหมคะ

นักจิตวิทยา : เหมือนกับว่าเวลาคนไข้มา เขาจะบอกว่าเขาไม่สนิทกับแม่เขา เขารู้สึกเขาห่าง ๆ กับพ่อ แม่เขา พี่ก็จะให้เขานั่งตรงนี้ ให้เขานึกว่าเขาั่งอยู่ตรงนี้ แล้วให้เขานึกว่าเขาจะให้แม่เขาอยู่ตรงไหนห่างกันกับเขาขนาดไหน เขาก็จะบอกว่า แม่เขาอยู่หน้าประตูทางเข้า ซึ่งไกลมาก พอให้เขาลองนึกภาพดูอย่างนี้แล้ว เขาก็จะรู้ว่า ไกลกันมาก จากตรงที่เขาอยู่ ก็ประมาณนี้ครับ

นักศึกษา : ขอบคุณพี่มากค่ะ ที่สละเวลามาให้ข้อมูลเพิ่มเติมกับหนู ขอขอบคุณค่ะ

นักจิตวิทยา : ครับ ยินดีครับ

สัมภาษณ์ : คุณพรเพียร เสนสาย นักจิตวิทยา 7ว.

สถานที่ทำการสัมภาษณ์ : ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดลาดหลุมแก้ว

วันที่ เวลา ทำการสัมภาษณ์ : 21 พฤษภาคม 2551 เวลา 10.00 น.

สัมภาษณ์โดย : นางสาวหัสยา ไทยานนท์

นักศึกษา : สวัสดีค่ะ หนูเป็นนักศึกษาปริญญาโทคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์ ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว หนูอยากจะขอสัมภาษณ์พี่ถึงเรื่องของการปฏิบัติงานของนักจิตวิทยาในศูนย์ฯ ว่าเป็นอย่างไร ลักษณะแบบใดบ้างทำอะไรบ้าง ซึ่งระหว่างการสัมภาษณ์หนูจะขออนุญาตอัดเทปไปด้วยค่ะ

นักจิตวิทยา : จริง ๆ ที่นี้มีนักจิตวิทยา 2 คน ของพี่นิติ เขาจะอยู่ในส่วนของการฟื้นฟู ส่วนของพี่จะอยู่ข้างนอก กระบวนการแรกเริ่ม กระบวนการแรกเริ่มคือ ของสมาชิกเข้ามาคือ จะเจอในส่วนของการรับ ในส่วนของนักจิตฯ ในแรกเริ่มคือ เจอเขาครั้งแรกคือต้อง Screen ทางด้านจิตใจ คร่าว ๆ ไม่ลงลึก เหมือนพยาบาลทำทั่วไป ภาวะซึมเศร้า พวก depress psychotic ทั้งหลาย บางทีในรูปแบบการพูดอาจจะออกมาไม่ชัดเจน เราก็จะต้องทำ Screen การทำร้ายตัวเอง มีคนเคยเข้ามาอยู่แล้วรับไม่ได้ ของเราเคยเจอ คือไม่ใช่เป็นของเรา เป็นที่อื่นมาฝากไว้ คดีรออยู่ ก็เลยทำร้ายตัวเองโดยการผูกคอตาย เราก็เลยมาคิดว่า ผ่านไปโดยที่เราไม่ได้ช่วยเขาเบื้องต้น คนที่เข้ามาอยู่ในนี้ก็จะมีติดกังวล เครียด รับไม่ได้ กับสถานที่นี้ แล้วลาดหลุมแก้วไม่ชัดเจนว่าจะได้กลับบ้านเมื่อไหร่ ไม่เหมือนคุก จะมีกำหนดระยะเวลาว่า 8 เดือน 4 เดือน 3 เดือน ที่นี้ก็ 4 เดือน แต่ไม่ใช่ 4 เดือน ขยายตลอดเวลา จะได้กลับเมื่อไหร่ไม่รู้ เลยทำให้เขาวิตกกังวล ก็จะนำไปสู่การทำร้ายตัวเอง ก็เลยต้องคัดกรอง จะมีแบบคัดกรองของกรมสุขภาพจิต ภาวะซึมเศร้า โรคจิต ทำร้ายตัวเอง ที่ผ่านมาก็จะไม่ค่อยเจอ ภาวะซึมเศร้าหรือโรคจิต โรคจิตถ้าเจอ พี่ก็จะทำจิตบำบัด (Psychotherapy) ไปเลย หรือไม่ก็ทำการให้การปรึกษา (Counseling) ไปเลย แล้วก็ต้องปฐมนิเทศเขาไปด้วยว่าของเรเป็นอย่างไร เวลา Screen เขาแล้วเจอปัญหาที่ต้องปรับประครองเขาไปด้วย แล้วก็ส่งต่อ โดยพี่เลี้ยงคอยดูแลต่อไป ก็จะบอกต่อว่า เขามีสภาวะอย่างไร เคยทำร้ายตัวเอง ครอบครัวเป็นอย่างไร ก็จะให้เขาดูแลอย่างใกล้ชิด ก็จะไม่มองข้ามไป แต่ถ้าเด็กเข้ามาไม่มีปัญหาอะไรก็จะมีงานดำเนินงานของศูนย์ต่อไป การทำงานก็จะแบ่งกัน ในแต่ละวันของเจ้าหน้าที่ ว่าแต่ละวันเป็นใครรับผิดชอบก็จะรับเรื่องทุกอย่าง ก็จะต้อง Screen ทุกอย่าง support เขาไปด้วย นี่คือนานในส่วนของการงานแรกเริ่มในส่วนของเราที่พี่ได้รับมอบหมายอยู่ ส่วนในงานฟื้นฟูก็จะเป็นตามอาคาร 7, 8 ผู้หญิงก็จะมีลูก case อยู่ประมาณ 5-6 คน เราก็จะดูแลข้อบกพร่องของเขา เขาไม่กล้าแสดงออก บางคน

ไม่รับผิดชอบ เราก็จะมีการประเมิน เพราะฉะนั้นงานฟื้นฟูก็คือการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเขา ก็เหมือนกับแรงเสริมทางบวก แรงเสริมทางลบ ก็ต้องทำเป็นทีมด้วย ก็จะมี Case Conference ก็จะมี นักวิชาชีพ นักจิตฯ นักสังคมฯ เข้าไปตรงนั้นด้วย ซึ่งจริง ๆ แล้ว ก็จะเป็น Screen Test แล้วก็ทำ Psycho Test ทำแบบทดสอบทางจิต เพื่อดูว่าบุคลิกภาพของแต่ละคนเป็นอย่างไร บกพร่องไหม มีความขัดแย้งกับใครบ้าง มีด้านเด่นตรงไหนบ้าง ด้านด้อยตรงไหนบ้างก็จะได้ส่งเจ้าของ case ได้ดูแล เขาจะได้ช่วยได้ถูกต้อง ซึ่งทุกคนที่เข้ามาจะต้องทำ Psycho Test ก่อนที่จะเข้าบ้านไปในงานฟื้นฟู อีกรางงานก็คือ งานจิตบำบัด คือคนไหนมีปัญหาด้านจิตใจ เจ้าของ case ดูแลไม่ไหว โอนมาให้เราช่วยพูด ช่วยดูแล แล้วก็จะมีกลุ่มโฟกัส ก็คือเจ้าของ case ทีมสหวิชาชีพ เหมือนทำกลุ่มบำบัด การให้การปรึกษา (Counseling) จะเอาซาเทียร์เข้ามาจับ หนึ่งครั้งต่อเดือน ทั้งวันทั้งคืน กินนอนอยู่กับน้อง คือส่วนที่นักจิตฯ ทำคือตรงนี้

นักศึกษา : แล้วพี่ทำในส่วนของการให้การปรึกษา (Counseling) อย่างไรบ้างคะ

นักจิตวิทยา : การให้การปรึกษา (Counseling) คือเราจะเรียกมาอยู่แล้ว อย่างแต่ละคนจะมีลูก case ของตัวเอง อย่างพี่ก็มีสี่ถึงห้าคน ก็จะดูว่าเขามีปัญหาอะไร ก็เรียกมาให้การปรึกษา (Counseling) ก็จะมีกลุ่มให้การปรึกษา (Counseling) ผู้ชาย ทำวันพฤหัสบดี ผู้หญิงทำวันพุธ แต่ส่วนมากก็จะมีประเด็นอะไรที่จะปรึกษากันหรือกัน Counseling เป็นกลุ่ม ไม่ลึก ให้เล่าปัญหา กันเหมือนเป็นการ support กันให้กลุ่มเป็นตัวช่วย แต่ถ้ามีคนหนึ่งแยะ ก็จะเรียกมา Counseling ส่วนตัว

นักศึกษา : หนูขอบพระคุณพี่มากค่ะ ที่รบกวนสละเวลา มาให้ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ของหนู ข้อมูลที่พี่ให้จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ของหนูและผู้พบเห็น หากหนูต้องการข้อมูลเพิ่มเติม หนูจะมารบกวนขอคำชี้แนะ และข้อมูลจากพี่เพิ่มเติมค่ะ

นักสังคมสงเคราะห์ : ได้ค่ะ

สัมภาษณ์ : คุณพรพเยาว์ เสนสาย นักจิตวิทยา 7ว.

สถานที่ทำการสัมภาษณ์ : ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตลาดหลุมแก้ว

วันที่ เวลา ทำการสัมภาษณ์ : 13 มิถุนายน 2551 เวลา 10.00 น.

สัมภาษณ์โดย : นางสาวหัสยา ไทยานนท์

นักศึกษา : สวัสดีค่ะพี่ หนูรบกวนอยากจะสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากการที่หนูได้ไป
ถอดเทปมาแล้วค่ะ

นักจิตวิทยา : ได้เลยค่ะ

นักศึกษา : การปฐมนิเทศผู้ที่เข้ารับการบำบัด จะพูดเกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้างคะพี่

นักจิตวิทยา : ปฐมนิเทศ เราก็จะพูดเรื่องเหมือนจูงใจให้เขา คือจริง ๆ เด็กมาใหม่ เขาก็
ไม่อยากจะมาบำบัดตรงนี้ เป็นสถานกักกันเหมือนคุกอย่างนี้ ไม่น่าอยู่ การปฐมนิเทศก็เป็นการจูง
ใจอย่างหนึ่ง เริ่มต้นคือการสร้างสัมพันธภาพแบบเริ่มต้น เริ่มบอกสิทธิที่เขาจะต้องได้ มีอะไรบ้าง
เขาจะต้องเรียนรู้อะไรบ้าง วิธีทำจะปฏิบัติอย่างไร สิ่งที่เขาเรียนรู้ สิ่งที่เขาจำเป็นต้องรู้จริง ๆ ที่
เขาอยากรู้จริง ๆ คือ เรื่องสิทธิ ระยะเวลาที่เขาอยากอยู่ เพราะไม่มีใครอยากอยู่ที่นี่ แล้วก็ต้อง
แจ้งว่าสิทธิของคุณตรงนี้มีอะไรบ้าง ระยะเวลาเป็นอย่างไรบ้าง ทำอย่างไรคุณถึงจะได้กลับบ้านเร็ว
การเรียนรู้จะต้องเรียนรู้อะไร มีอะไรบ้างที่จะต้องเรียนรู้ คือการปฐมนิเทศ ก็จะเป็นขอบข่าย การ
พูดก็จะใช้เวลาไม่นานน้อย ในแต่ละเรื่อง

นักศึกษา : แล้วสิทธิในที่นี้มีสิทธิอะไรบ้างคะ

นักจิตวิทยา : สิทธิมีอยู่ 3 อย่าง คือ 1. สิทธิการเยี่ยม 2. สิทธิการรับและโทรศัพท์ และ
3. สิทธิการรับ-ส่งจดหมาย ทุกอย่างสิทธิพวกนี้จะได้ 15 วัน ทุกอย่าง แต่ว่าไม่ใช่ว่า 15 วันแล้วคุณ
จะได้ ไม่ใช่ แต่ว่าคุณจะต้องมีอะไรมาแลกเปลี่ยน ก็คือพฤติกรรมของเขา เขาเรียกว่าปรับ
พฤติกรรม ก็คือแรงเสริมทางบวก และแรงเสริมทางลบ เพื่อที่จะให้พฤติกรรมดีขึ้น เสริมทางบวก ก็
เพื่อจะให้พฤติกรรมดีขึ้น ให้แรงเสริมทางบวก ให้พฤติกรรมดีขึ้นยาวนาน พอถึงเวลา 15 วัน เขาก็
อาจจะมาแลกเรา อย่างเช่น กล้าแสดงออก ท่องปรีชาญาณ อุดมการณ์ได้

นักศึกษา : รบกวนพี่ช่วยอธิบาย Screen Test ให้ฟังหน่อยได้ไหมคะ

นักจิตวิทยา : จริง ๆ ทำ Screen Test ตอนแรก ๆ ไม่มี เริ่มมีเพราะว่า มีวันหนึ่ง หลาย
เดือน เกือบปีแล้ว มีเด็กฝาก รู้สึกจะเป็นสถานพินิจ หรือ เรือนจำ มาฝากไว้ที่นี่ แล้วเขารู้สึกเครียด
พี่ก็รู้ว่าไม่ใช่คนของเราเพียงแค่ฝากขังเฉย ๆ เขาเกิดความคิด แล้วเขาก็ใช้ผ้าปูที่นอนผูกคอตาย ก็
เลยเป็นที่มาว่า เราควรจะใช้ Screen Test ซึ่ง Screen Test ก็คือ การพูดคุยกับเขาเบื้องต้นว่าเขา
มีพฤติกรรมแบบนี้หรือเปล่า ซึ่งจะมีแบบคัดกรองของกรมสุขภาพจิต ง่าย ๆ ใคร ๆ ก็ทำได้ ก็มี

ภาวะซึมเศร้า ซึ่ง 2 อาทิตยี่ที่ผ่านมามีอาการนี้ใหม่ น้ำหนักลด นอนไม่หลับ กินอาหารไม่ได้ ถ้าเกินกว่าที่เขากำหนดไว้ก็คือจะเป็นภาวะซึมเศร้า สามารถจะทำให้เขาทำร้ายตัวเองได้ไหม นี่คือ 2 อย่างที่ทำ จะมีอีกอย่างที่ทำคือ Genogram ก็จะได้รู้ประวัติเขาทางการแพทย์ เวลาซักประวัติ เขา สัมพันธภาพภายในครอบครัว ความขัดแย้ง การปฏิสัมพันธ์ภายในครอบครัว โรคประจำตัว การใช้ยา ถ้าทำ Genogram ก็จะได้รู้แต่ละครอบครัวว่าเป็นอย่างไร ความขัดแย้งในครอบครัวว่าเป็นอย่างไร เหมือนทางการแพทย์ เพราะทางการแพทย์ก็จะนำ Genogram นี้มาใช้คือจริง ๆ คนที่เรียนจิตวิทยามา เขาจะต้องมีเรื่องการทำ Genogram เป็นส่วนหนึ่งที่จะเอามาใช้ในการบำบัด ง่ายกว่าการที่เรามานั่งคุย ซักประวัติ ก็คือมองภาพมองเขาไปด้วย เราก็เขียน Genogram ของเขาไปด้วย แล้วอีกตัวคือ ประเมินโรคจิตเวช โรคจิตก็คือคนที่ใช้ยาเสพติดพวก ยาบ้า ยาเอธานอล สมองส่วนที่มีเหตุมีผล ก็ไปกระตุ้นก็จะทำให้มีอาการทางจิต แล้วก็ประเมินระยะเวลาของเขา บางคนใช้มานาน ใช้บ่อย ใช้เยอะ จะเป็นภาวะทางจิต หูแว่ว ประสาทหลอนก็มี ซึ่งในภาวะของคนหูแว่ว ประสาทหลอน โอกาสที่เขาจะพัฒนาตัวเองนั้นค่อนข้างที่จะลำบาก ก็จะต้องรักษาเขา ก่อนที่จะมาปรับพฤติกรรมเขา ซึ่งก็จะมีคัดกรองทางจิต ซึ่งก็จะเป็นการคัดกรองคร่าว ๆ ว่าเคยมีอาการเหล่านี้หรือไม่ แล้วก็มีส่วนที่ทำแบบทดสอบทางจิต (Psycho Test) เป็นวิชาชีพของนักจิตฯ ว่าจะต้องทำ Psycho Test จะต้องบอกว่ามีอาการทางจิตใหม่ ทางพันธุกรรมหรือเป็นอาการที่มาจากสมอง

นักศึกษา : แล้วการทำ Psycho Test ทำอย่างไรบ้างคะ

นักจิตวิทยา : จะเป็นแบบทดสอบในการทำ จะใช้แบบทดสอบในการทำ

นักศึกษา : ในส่วนของพี่ ผู้ป่วยที่มีอาการทางจิตเวชเนื่องจากการใช้ยาเสพติดนั้น หลังจากการบำบัดแล้วส่วนมากเป็นอย่างไรบ้างคะ

นักจิตวิทยา : คือจริง ๆ โรคทางจิต ถ้าเป็นโอกาสหายยาก กินยาอย่างไรก็คือเหมือนเดิม แต่เด็กที่นี้ ที่ศูนย์ฯ จะเป็นทางสมอง คือจะเป็นปัญหาทางด้าน mood disorder จะเป็นปัญหาทางสมอง เนื่องจากการใช้ยา ก็คือควบคุมอารมณ์ไม่ได้ หรือมีอาการหูแว่ว ประสาทหลอน ในขณะที่เราเจอ เราก็จะส่งให้จิตแพทย์ ซึ่งก็จะให้ยา จะเป็นตัวควบคุมอารมณ์ ควบคุมสมาธิ กลุ่มพวกนี้จะเป็นกลุ่มที่สมาธิสั้นอยู่แล้ว พฤติกรรมค่อนข้างที่จะเลวร้าย ควบคุมอาการทางจิตที่มี บางคนก็จะมีอาการ นั่งคุยคนเดียว ซึ่งยาตัวนี้ก็จะช่วยทำให้เขาดีขึ้น ซึ่งควบคู่ไปกับการทำพฤติกรรมบำบัด ซึ่งเราก็จะต้องดูอาการของ case ด้วยว่าเป็นอย่างไร ถ้ายังมีอาการทางจิตรุนแรงอยู่ เขาก็ยังจะให้ทำพฤติกรรมบำบัดไม่ได้ ก็จะให้กินยาทางจิตเวชไปก่อน ซึ่งถ้ายังรุนแรงไม่หาย ก็ต้องมีการปรับแผน เพื่อให้ทำการบำบัดตรงนี้ได้ ที่ผ่านมาก็มีปรับแผนสองถึงสามรายก็ไป สถาบันนิติจิตเวชหนึ่งคน สถาบันกัลยาฯ หนึ่งคน

นักศึกษา : แล้วอย่างการทำพฤติกรรมบำบัด พี่ใช้เทคนิคอะไรในการทำพฤติกรรมบำบัดบ้างคะ

นักจิตวิทยา : พี่คงใช้เป็นพวก Be Mod หรือ Behavior Modification, แรงเสริมทางบวก, แรงเสริมทางลบ ก็คือทำดีก็ให้แรงเสริม พฤติกรรมไม่ดีอย่างไร เช่น ขาดความเป็นผู้นำ ก็จะทำให้เขาแสดงออกบ่อย ๆ ถ้าทำดีจะให้สิทธิ หรือคำติชมไป

นักศึกษา : ขอบคุณพี่มากค่ะ ที่สละเวลามาให้ข้อมูลเพิ่มเติมกับหนู ขอบคุณค่ะ

นักจิตวิทยา : ค่ะ

สัมภาษณ์ : ว่าที่ร้อยตรี กนกศักดิ์ แฉวทิม พนักงานคุมประพฤติ 4

สถานที่ทำการสัมภาษณ์ : ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตลาดหลุมแก้ว

วันที่ เวลา ทำการสัมภาษณ์ : 24 กรกฎาคม 2551 เวลา 9.30 น.

สัมภาษณ์โดย : นางสาวหัสยา ไทยานนท์

นักศึกษา : สวัสดิ์ค่ะ หนูเป็นนักศึกษาปริญญาโทคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์ ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตลาดหลุมแก้ว หนูอยากจะขอสัมภาษณ์พี่ถึงเรื่องของการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติในศูนย์ฯ ว่าเป็นอย่างไร ลักษณะใดบ้าง ซึ่งระหว่างการสัมภาษณ์หนูจะขออนุญาตอัดเทปไปด้วยค่ะ

พนักงานคุมประพฤติ : ได้ครับ งานในหน้าที่หลัก ๆ ก็คือ ดูแลสมาชิกที่เข้ามาใหม่ ในส่วนของงานแรกรับ จนถึงวันที่เขาถูกประเมินผ่านเข้าไปในส่วนของงานฟื้นฟู จะดูแลในเรื่องของการประสานงานกับญาติ การเตรียมความพร้อม จูงใจ ทศนคติ ต่าง ๆ ในการเลิกยาเสพติดของเขา ปัญหาที่เกิดขึ้นที่จะต้องแก้ไข ก็คือ เกี่ยวกับเรื่องของการคิดถึงบ้าน คิดถึงครอบครัว ยังมีความคิดที่จะหลบหนีอยู่ เราก็ต้องให้ความช่วยเหลือดูแลให้การปรึกษา

นักศึกษา : พี่ได้ทำในส่วนของงานให้การปรึกษา (Counseling) ไหมคะ

พนักงานคุมประพฤติ : ก็มีส่วนข้างในงานฟื้นฟู 5 Case จะดูแลสมาชิกตลอดกระบวนการ ส่วนงานให้การปรึกษา (Counseling) อาจจะเป็นในเรื่องงานประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น คือเรื่องของบำบัด คือพี่ไม่ได้เข้าไปให้การปรึกษา (Counseling) เต็มที่ จะดูในเรื่องการเปลี่ยนพฤติกรรมเขา การให้แนวทาง

นักศึกษา : พี่ทำทั้งในส่วนของงานให้การปรึกษารายบุคคล และการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม ใช่ไหมคะ

พนักงานคุมประพฤติ : ใช่ครับ พี่รับข้างในงานฟื้นฟู 5 Case จะดูแลตั้งแต่เขาเริ่มอยู่ที่นี้ จนกระทั่งประเมินผ่านได้กลับบ้าน ในส่วนของกลุ่ม พี่จะทำในทุกวันพฤหัสบดี เป็นกลุ่มคงที่ และค่อนข้างมีโครงสร้างนั่นก็คือกลุ่มการให้การปรึกษา จะคุยกันว่ามีปัญหาอะไรในระหว่าง 1 อาทิตย์ มีอะไรบ้างเอามาแลกเปลี่ยนกันในกลุ่ม ใช้เวลา 2 ชั่วโมงตั้งแต่บ่าย 2 ถึงบ่าย 4 โมง

นักศึกษา : ในส่วนของพนักงานคุมประพฤติ ได้เข้าไปมีบทบาทในกระบวนการให้การปรึกษาอย่างไรบ้างคะ

พนักงานคุมประพฤติ : ส่วนของงานฟื้นฟูที่เกี่ยวกับการให้การปรึกษา (Counseling) จะมีในเรื่องของงานประจำที่ต้องทำอยู่แล้วคือ กลุ่มให้การปรึกษามีขึ้นทุกวันพฤหัสบดี อีกส่วน

หนึ่งคือทำให้การปรึกษารายบุคคล (Individual Counseling) จะไม่ได้ทำเป็นประจำ เป็น Case จร ถ้า Case ใดที่ต้องดูแลเป็นพิเศษ ก็จะมีการให้การปรึกษารายบุคคล ซึ่งก็จะมีการใช้เทคนิคทักษะ ในส่วนของพนักงานคุมประพฤติจะใช้ Basic Counseling เป็นส่วนใหญ่ ไม่ลงลึกมาก แต่จะใช้ทักษะการ Counseling ค่อนข้างเยอะ เช่น การฟัง การตั้งคำถาม การสำรวจปัญหา การลงมือทำ ในส่วนที่ทำ Group Counseling นั้น จะเรียกว่าเป็น Group Counseling คงจะไม่ใช้ทั้งหมด เพราะจะเป็นในเรื่องของการบำบัดพฤติกรรมด้วย

นักศึกษา : ในส่วนของกระบวนการให้การปรึกษารายบุคคล (Individual Counseling) พนักงานคุมประพฤติได้เข้าไปมีบทบาทอย่างไรบ้างคะ

พนักงานคุมประพฤติ : กระบวนการให้การปรึกษารายบุคคล เริ่มต้นจากการสร้างสัมพันธภาพ พูดคุยกัน และจากการที่พูดคุยกันแล้วก็จะ เริ่มต้นค้นหาปัญหาว่าต้องใช้เรื่องอะไร ทักษะอะไรบ้าง Counseling ก็จะเป็นในเรื่องความคิดและพฤติกรรม ซึ่งก็จะประกอบไปในเรื่องของการบำบัดต่าง ๆ ที่เป็นโปรแกรมเข้าไปด้วย คือ Counseling ในลักษณะของพี่ไม่ได้เป็นการที่ว่า คิดถึงบ้าน คิดถึงแม่ ต้องทำอะไร เราก็จะต้องพยายามปรับพฤติกรรมเขา ให้เขาเห็นปัญหาของตัวเอง ให้เขาตระหนักถึงปัญหา ซึ่งจะเน้นมากคือ ถ้าตระหนักถึงปัญหาแล้วให้เขาได้ลองคิด ทบทวน ส่วนมากพี่จะใช้ Reality Counseling มากที่สุดคือ ให้เขาเผชิญกับความเป็นจริงในเรื่องของการกระทำ

นักศึกษา : ในการให้การปรึกษารายบุคคล (Individual Counseling) ได้มีการใช้เทคนิค ทักษะอะไรบ้างคะ

พนักงานคุมประพฤติ : ก็มีสะท้อนความรู้สึก ทวนความ ที่ใช้จริง ๆ เลย แล้วก็สรุปความ การถาม ใช้เต็ม Basic Counseling จะวนอยู่ประมาณนี้ ศิลปะการฟังซ้ำ การเผชิญหน้า ใช้เวลาที่เขายกเล่าให้กับเราฟังไม่ตรงกันกับสิ่งที่เขากระทำ เช่น คุณบอกว่าอยากกลับบ้าน แต่ที่ผ่านมาคุณทำพฤติกรรมที่ทำให้คุณกลับช้าอยู่ ให้เขาตระหนักถึงพฤติกรรมกับความคิดที่ไม่สอดคล้องกัน

นักศึกษา : กระบวนการให้การศึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) ทำอย่างไรบ้างคะ

พนักงานคุมประพฤติ : พี่จะดูในเรื่องของประชากรที่เข้ามา ซึ่งสมาชิกส่วนมากจะเป็นเด็กใหม่ก็จะคุยในเรื่องของการคิดถึงบ้าน เรื่องของวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ การคลายความวิตกกังวล เพราะประชากรส่วนใหญ่จะต้องการเรื่องนี้เยอะ จะดูจากปัญหาที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม ความต้องการภายในกลุ่ม พี่ก็ต้อง Focus ไปในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ กลุ่มที่ทำที่ศูนย์ฯ ไม่ค่อยลึกเท่าไร 10-15 คน ตามทฤษฎีแล้วจะไม่เหมือน Group Counseling จะเป็นในลักษณะของการแชร์ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การร่วมกันแก้ไขปัญหามากกว่าที่จะลงลึกในรายละเอียด ของแต่ละ

บุคคล ซึ่งเทคนิคเทคนิค ทักษะ ก็เหมือนเดิม ฟัง สะท้อนความรู้สึก เป็นต้น ดึงให้แต่ละคนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยน ในการรับฟังปัญหาของแต่ละคน และก็สร้างบรรยากาศในกลุ่มเป็นผู้เอื้ออำนวย

นักศึกษา : กระบวนการให้การปรึกษาครอบครัว (Group Counseling) ทำอย่างไรบ้างคะ

พนักงานคุมประพฤติ : พี่จะทำตามโครงการที่จัดเดือนละครึ่ง ในลักษณะของการที่เด็กกลับบ้าน แล้วมีครอบครัวมารับ ก็จะพูดคุยกับครอบครัวก่อนที่จะมารับ เพราะบางทีเขามีความรู้สึกกลัวว่าลูกเขาจะเป็นอย่างไร จะดีหรือยัง จะต้องมีการเตรียมตัวอย่างไร ความคาดหวังเด็ก พยายามเคลียร์ความต้องการของทั้ง 2 ฝ่ายให้เข้าใจกัน สองคือ งานประจำ จะเน้นในเรื่องของการให้ความรู้ระหว่างครอบครัวคือ จะเชิญมาหลายครอบครัว 3-4 ครอบครัว มาแลกเปลี่ยน และร่วมรับความรู้สึกว่าแต่ละคนมีปัญหาเหมือนกัน เพื่อให้ครอบครัวได้แลกเปลี่ยนกันและกัน เป็นการปรับความรู้สึกเด็กและครอบครัวให้เข้าใจ เนื่องจากก่อนเข้ามาเรามีความขัดแย้งในครอบครัว อาจจะขัดแย้งกับพ่อ ขัดแย้งกับแม่ ให้ได้พูดบอกความรู้สึกแก่กัน นี่คือสิ่งที่พี่ แต่จะไม่เน้นในลักษณะที่เป็นซาเทียร์ ซึ่งเทคนิคที่พี่ใช้ส่วนมากก็จะเป็น Sculpting การจัดระดับความรู้สึก และเทคนิค Empty Chair เพื่อจัดการความรู้สึกภายในให้จบสิ้น

นักศึกษา : หนูขอบพระคุณพี่มากค่ะ ที่รบกวนสละเวลา มาให้ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ของหนู ข้อมูลที่พี่ให้จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ของหนูและผู้ที่พบเห็น หากหนูต้องการข้อมูลเพิ่มเติม หนูจะมารบกวนขอคำชี้แนะ และข้อมูลจากพี่เพิ่มเติมค่ะ

นักสังคมสงเคราะห์ : ยินดีเลยครับ

สัมภาษณ์ : คุณจิราพร บุญชูวงศ์ หัวหน้ากลุ่มงานฟื้นฟู พนักงานคุมประพฤติ 7

สถานที่ทำการสัมภาษณ์ : ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตลาดหลุมแก้ว

วันที่ เวลา ทำการสัมภาษณ์ : 24 กรกฎาคม 2551 เวลา 10.10 น.

สัมภาษณ์โดย : นางสาวหัสยา ไทยานนท์

นักศึกษา : สวัสดิ์ค๊ะ หนูเป็นนักศึกษาปริญญาโทคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์ ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตลาดหลุมแก้ว หนูอยากจะขอสัมภาษณ์พี่ถึงเรื่องของการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติในศูนย์ฯ ว่าเป็นอย่างไร ลักษณะใดบ้าง ซึ่งระหว่างการสัมภาษณ์หนูจะขออนุญาตอัดเทปไปด้วยค่ะ

พนักงานคุมประพฤติ : ได้ค่ะ ในส่วนของพนักงานคุมประพฤติ เจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่รับ Case คือพอมาทำงาน เจ้าหน้าที่แต่ละคนก็จะมีพื้นฐานการเรียนรู้ที่ต่างกัน ก็จบกันมาคนละแบบ แต่ว่างานพนักงานคุมประพฤติก็ให้ความสำคัญกับความเป็นสหวิชาชีพ คือหลาย ๆ วิชาชีพ ก็จะมีพนักงานคุมประพฤติ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา พยาบาล นักอาชีวบำบัด นักโภชนาการ ในส่วนของพี่ก็เป็นพนักงานคุมประพฤติที่รับ Case พนักงานคุมประพฤติจะเน้นให้รับ Case เป็นหมายถึงว่า เต็มพิกัด รับเยอะที่สุดและก็ดูแลโปรแกรมบ้างในภาพรวม แล้วก็ทำงานประสานงานกับสำนักงานคุมประพฤติในแง่ของกฎหมายด้วย ในเรื่องของคดี ลักษณะงานก็จะเป็นตั้งแต่การบริหารจัดการโปรแกรมการฟื้นฟู บำบัด ในรูปของชุมชนบำบัด แต่ว่าการเอามาทำก็ไม่ง่ายก็จะมีชุมชนบำบัด การที่เราจะเอามาทำก็ต้องชัดเจนพอสมควร ไม่ใช่ว่าหยิบอะไรมาแล้วเป็นชุมชนบำบัด เพราะฉะนั้นตรงนี้ในส่วนของพี่ก็ต้องศึกษาส่วนใดคือ ชุมชนบำบัด แล้วต้องดำเนินการตามโปรแกรม ในความเป็นชุมชนบำบัด ก็จะมีแนวคิดอยู่ว่าจะต้องพัฒนาในเรื่องของความซื่อสัตย์ตามหลักการ แต่ว่าการไปถึงตรงนั้นได้ ก็ต้องมีในเรื่องของการให้การปรึกษา การให้การปรึกษา ทำได้ทุกคน ทำได้ทุกงาน แต่ว่าในระดับที่แตกต่างกัน ถ้าในส่วนของพี่ก็จะง่าย ๆ ข้อคิดก็จะเอามาประยุกต์ ไม่ได้เริ่มต้นเป็นขั้นตอนว่า เป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพ ดังนั้นคือทำมาแล้วแบบเนียน ๆ เป็นธรรมชาติ คือพี่จะเป็นคนจัด Case ให้กับทุกคน แต่หลังจากนั้นถ้า Case เขาเวลามีปัญหาอะไรเขาจะปรึกษาเจ้าของ Case แต่ว่าถ้าเป็นปัญหาที่หนักจริง ๆ ก็จะใช้เจ้าหน้าที่ ที่มีประสบการณ์พอสมควร ในส่วนของการให้การปรึกษาพี่ก็จะทำทั้งรายบุคคล ทั้งกลุ่ม ก็สามารถที่จะไปด้วยกัน 2 ทาง ก็คือทั้งโปรแกรมหลัก ใช้กลุ่มบำบัด การเยี่ยมบ้าน การประสานงาน การสงเคราะห์ ในการให้การปรึกษา เราให้ความสำคัญค่อนข้างมาก เพราะว่าคนแต่ละคนก็จะมีพื้นฐานที่ต่างกัน บางทีใช้โปรแกรมชุมชนบำบัดเป็นหลักอย่างเดียวไม่ได้ จะใช้กลุ่มอย่างเดียวก็จะ

ตอบโจทย์เขาไม่ได้ทุกอย่าง แต่การทำที่นี้จะเป็นการทำทั้งกลุ่ม ทั้งรายบุคคล แล้วก็จะมีการกลุ่มพิเศษ คือกลุ่มครอบครัว

นักศึกษา : ไม่ทราบว่าได้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับการให้การปรึกษา (Counseling) บ้างไหมคะ

พนักงานคุมประพฤติ : ต้องมีทุกคน แต่ว่าจะช้าจะเร็วต่างกัน อย่างเจ้าหน้าที่ บางคนที่เขาสนใจจริง ๆ เขาก็จะไปเรียนเลย ไปเรียนปริญญาโททางด้านนี้เลยก็มี แล้วก็จะมาจากหน่วยงาน จะสนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการให้การปรึกษาให้กับทุกคน ถึงแม้ว่าจะไม่ได้จัดเป็นไปในรูปแบบของการให้การปรึกษา (Counseling) โดยตรงแต่ก็จะจัดในรูปแบบของชุมชนบำบัด แต่ก็มีในเรื่องของการให้การปรึกษา (Counseling) ลงไปด้วย

นักศึกษา : แล้วอย่างในกรณีที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูต้องการได้รับการปรึกษาจะต้องทำอย่างไรบ้างคะ

พนักงานคุมประพฤติ : เขาก็จะมีเขียนใบคำร้องขึ้นมา เป็นใบสี่เหลี่ยมเล็ก เขียนใบคำร้องขึ้นมาบอกว่าขอปรึกษาเรื่องอะไร

นักศึกษา : แล้วอย่างเวลาที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูเขียนใบคำร้องเพื่อขอรับการปรึกษา ผู้เข้ารับการฟื้นฟูจะได้รับการให้การปรึกษาทุกครั้งไหมคะ

พนักงานคุมประพฤติ : ดูแลทุกครั้งค่ะ

นักศึกษา : แล้วช่วงระยะเวลาที่น้องสมาชิกเขาจะได้รับการปรึกษา หลังจากการเขียนใบคำร้องใช้ระยะเวลาประมาณ เท่าใดคะ

พนักงานคุมประพฤติ : วันรุ่งขึ้นเลย น้อยครั้งที่จะใช้ระยะเวลานานในการเรียกมา

นักศึกษา : มีในกรณีของสมาชิกที่มีอาการเจ็บป่วย แล้วจำเป็นต้องเข้ามารับการบำบัดฟื้นฟูเลย มีบ้างไหมคะ

พนักงานคุมประพฤติ : ส่วนมากจะเป็นในส่วนของจิตเวช ก็คือว่า ช่วยตัวเองไม่ได้ เพื่อเจอ พูดคนเดียว เคยทำร้ายตัวเอง ส่วนใหญ่จะมาจิตเวชกันมากกว่า

นักศึกษา : ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุภายในศูนย์ฯ มีบ้างไหมคะ

พนักงานคุมประพฤติ : ทางศูนย์จะจ่ายทุกกรณีอยู่แล้ว แต่ว่าส่วนใหญ่เราจะพยายามทำบัตร 30 บาทให้ แต่ว่าเราก็ต้องส่งต่อ (Refer) ไปโรงพยาบาลลาดหลุมแก้วก่อน แต่ถ้าอาการหนักกว่านั้น ก็จะไปโรงพยาบาลปทุม เบิกจ่ายจากต้นสังกัดก็คือเราจะจ่ายให้ บางที่เป็นหมื่นเลยนะ

นักศึกษา : แล้วในกรณีที่ได้รับบาดเจ็บมาจากข้างนอกก่อนที่จะเข้ามาฟื้นฟูในศูนย์ฯ มีบ้างไหมคะ

พนักงานคุมประพฤติ : ก็จะต้องต่อเนื่อง ที่นี้จะดูแลเยอะ เยอะเกินไปชะด้วยซ้ำ มากเลย บางคนพันคุด ผ่าพันคุด ผ่าหูด ทำได้หมดเลย บางคนครอบฟันชะด้วยซ้ำทำให้หมดเลย ดูแลค่อนข้างนานมากไปหน่อย ในความคิดพี่นะ เพราะว่าต้องสอนให้เขากระตือรือร้นมากกว่าจะไปทำให้เขา

นักศึกษา : ในกรณีที่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูถูกส่งตัวมาที่นี่ แล้วเขายังไม่พร้อมทางด้านร่างกาย สามารถผ่อนผันได้ก่อนไหมคะ

พนักงานคุมประพฤติ : ทางสำนักงานเขาจะมีการชะลอคำสั่งไว้ก่อนนะ คืออย่างไรก็ต้องส่งที่นี่ ให้อาการดีขึ้นก่อนแล้วค่อยส่งมาที่นี่ แต่ถ้าส่งมาแบบบาดเจ็บก็ไม่ค่อยมี

นักศึกษา : หนูขอบพระคุณพี่มากค่ะ ที่รบกวนสละเวลา มาให้ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ของหนู ข้อมูลที่พี่ให้จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ของหนูและผู้ที่พบเห็น หากหนูต้องการข้อมูลเพิ่มเติม หนูจะมารบกวนขอคำชี้แนะ และข้อมูลจากพี่เพิ่มเติมค่ะ

พนักงานคุมประพฤติ : ยินดีเลยค่ะ

สัมภาษณ์ : คุณปณิธาน เฉลิมลาภ พยาบาลวิชาชีพ 7 วช.

สถานที่ทำการสัมภาษณ์ : ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดลาดหลุมแก้ว

วันที่ เวลา ทำการสัมภาษณ์ : 24 กรกฎาคม 2551 เวลา 11.00 น.

สัมภาษณ์โดย : นางสาวหัสยา ไทยานนท์

นักศึกษา : สวัสดิ์ค่ะ หนูเป็นนักศึกษาปริญญาโทคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์ ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว หนูอยากจะขอสัมภาษณ์พี่ถึงเรื่องของการปฏิบัติงานของพยาบาลในศูนย์ฯ ว่าเป็นอย่างไร ลักษณะใดบ้าง ซึ่งระหว่างการสัมภาษณ์หนูจะขออนุญาตอัดเทปไปด้วยค่ะ

พยาบาลวิชาชีพ : ยินดีค่ะ ภาพรวมของลักษณะงานพยาบาล จะจำแนกเป็น 2 ด้านคือทั่วไปอย่างทำงานในโรงพยาบาลทั่วไป แต่ที่นี่จะเปรียบเป็นเสมือนโรงพยาบาลเรื่องยาเสพติด แต่ไม่ใช่โรงพยาบาล เป็นเกี่ยวกับการคุมประพฤติเรื่องยาเสพติด แต่ที่นี่จะรับที่มีคดีฟ้องมาด้วย และก็เป็น พ.ร.บ. ยาเสพติด เพราะฉะนั้นงานพยาบาลที่นี่ก็จะเป็นแบบใส่หมวก 2 ใบ ก็เป็นพยาบาลวิชาชีพ ที่ ก.พ. ส่งตัวมา ก็ต้องมาทำงานพยาบาลที่นี่ ที่นี่เข้าใหม่ทุกรายต้องมีการ Screen ตรวจร่างกายเบื้องต้นโดยเร็วที่สุด เนื่องจากช่วงหลัง ๆ พวกที่เข้ามาจะผ่านมาจากเรือนจำเป็นจำนวนมาก ถ้าเป็นวัยรุ่นก็จะผ่านสถานพินิจมา ซึ่งจะมีโรคบางอย่างที่ติดต่อกันทางระบบทางเดินหายใจ และจะป้องกันยากมาก อย่างเป็นวัณโรค จะเป็นระดับต้น ๆ เลย อย่างโรคอื่นโดยการสัมผัสโอกาสติดคงจะน้อยหน่อย เพราะฉะนั้นจึงต้องมีการ Screen โดยเร็วเพราะหากพบเชื้อก็อาจจะติดเชือกันไปหมดเลย ก็จะตรวจร่างกายเบื้องต้น ส่วนทางด้านจิตก็จะมีนักจิตวิทยาเขาทำอยู่แล้ว ส่วนงานอื่น ๆ ก็เป็นพวกเจ็บป่วย อุบัติเหตุฉุกเฉิน ที่ไม่เยอะมาก ตามสถานพินิจหรือเรือนจำที่นี่จะน้อยกว่า อาจจะเพราะว่าระบบของเราที่นี่ค่อนข้างที่จะเข้มงวด และมีกิจกรรมให้ทำทุกวัน อุบัติเหตุในเรื่องของการทำร้ายตัวเองหรือ Suicide ค่อนข้างที่จะน้อย ก็จะมีบ้างประปราย ก็จะรองรับเกี่ยวกับการรักษาเบื้องต้น เพราะที่นี่ไม่มีตำแหน่งแพทย์ มีแต่พยาบาลวิชาชีพ ก็จะมีมาเกี่ยวกับการรักษาโรคทั่วไป กับยาจิตเวช แต่พอมีสมาชิกเพิ่มขึ้นก็ต้องมีการรอบการใช้อย่างมากขึ้นด้วย ก็เลยต้องติดต่อ (Contact) กับทางแพทย์ แพทย์นี้เราจะให้เขามาอาทิตย์ละ 1 ครั้ง เป็น ผู้อำนวยการจากโรงพยาบาลลาดหลุมแก้ว ก็จะมาตรวจที่นี่ให้ เพราะฉะนั้นการรอบการใช้อย่างบางตัวก็จะมีเพิ่มมากขึ้น เพราะแพทย์จะเป็นคนสั่งยา เราก็จะเป็นคนจ่ายยาตามรายการ (Order) แต่ส่วนของด้านจิตเวช ก็จะมีจิตแพทย์มาที่นี่ จากกรมสุขภาพจิตก็จะมาตรวจให้เดือนละ 1 ครั้ง ที่นี่จะต้องมี Case ที่จะต้องใช้ยาจิตเวช ประมาณ 10-20 Case ก็จะมีในรูปแบบของ

การกินและยาฉีด นอกเหนือจากนั้นในเรื่องอื่น ๆ ก็จะเป็นงานสุขศึกษา จะมีตารางกิจกรรมของ T.C. จะมีชั่วโมงที่จะต้องเข้าสอนทั้งผู้หญิงและผู้ชาย จะเป็นในส่วนของแรกรับและผู้เข้ารับการบำบัดที่อยู่ข้างใน นอกจากนั้นก็จะเป็นพวกรักษาควบคุม ป้องกัน โรคติดต่อเพราะที่นี่มีทั้งสัตว์นำโรคอยู่ด้วย อย่างเช่นแมว ประโยชน์ก็คือในเรื่องการจับงู เพราะที่นี่ก็จะมีปัญหาเรื่องงู พยาบาลก็ต้องดูในเรื่องสัตว์นำโรคให้ด้วย ซึ่งจะเป็นพาหะนำโรคในหลาย ๆ อย่าง ก็จะต้องมีการฉีดวัคซีน ป้องกันการแพร่กระจายของประชากรแมวที่มากเกินไป หรือฉีดยาคุมให้แมว ฉีดวัคซีนให้แมวด้วย นอกจากนั้นในส่วนของเด็กก็จะมีในเรื่องของการส่งเสริมสุขภาพ ส่วนเรื่องของคนท้องก็ต้องดูภาวะความจำเป็นของคนท้องด้วยก็จะมีการส่งนมแอมมัม แล้วก็มีการดูแลอาหารให้ตรงตามโภชนาการ แล้วก็สำหรับผู้ป่วยเป็นโรคประจำตัวก็ต้องดูในเรื่องนี้ด้วย ก็จะพบเรื่องโรคประจำตัวของสมาชิกหลายอย่างเหมือนกัน เช่นเบาหวาน ภาวะความพิการบางอย่าง เช่น ขา เริ่มไม่เข้าที่ อันนี้ทั้งหมดคืองานในส่วนของงานพยาบาลที่ต้องทำ จริง ๆ อีกงานที่ต้องทำคือเมื่อมาอยู่ชุมชนบำบัด (T.C.) ก็ต้องมีการรับ Case คือพยาบาลจะรับคนละประมาณ 5 Case ไม่อย่างนั้นงานพยาบาลจะหลุดจะทำไม่ทัน ก็จะมีการประเมินที่มีคณะกรรมการประเมิน และก็เป็นการจัดทำสำนวนแต่จะไม่เหมือนนักกฎหมาย ก็จะเป็นการเขียนร่างไปให้หัวหน้าหน่วยงานหรือไม่ก็ผู้อำนวยการซึ่งเป็นนักกฎหมายโดยตรงดำเนินการให้ ถ้าเป็นเจ้าของ Case ก็จะต้องมีการให้การปรึกษาในชั่วโมงของชุมชนบำบัด (T.C.) ก็จะมีสมาชิกมาพบ ในช่วงเช้าก็ต้องมีการเขียนสมุดบันทึกประจำวัน ซึ่งเราก็ต้องตรวจดูเรื่องสิทธิต่าง ๆ กำหนดการเยี่ยม และดูว่าตอนนี้สมาชิกเป็นอย่างไรบ้างก็จะเอาข้อมูลทั้งหมด ไปอ้างอิงในการประเมินว่าจะผ่านไหม

นักศึกษา : ในส่วนของการให้การปรึกษา (Counseling) งานพยาบาลต้องทำอย่างไรบ้างคะ

พยาบาลวิชาชีพ : การให้การปรึกษา (Counseling) ในเรื่องเล็ก ๆ ของพยาบาลก็เป็นในเรื่องของโรคเอดส์ ที่ผ่านมาก็จะผ่านการอบรมการให้การปรึกษา (Counseling) ด้วยค่ะ และสมาชิกในนี้ก็จะมีโรคบางอย่างที่ต้องทำการให้การปรึกษา (Counseling) แล้วก็ต้องเก็บรักษาความลับของเขา ในส่วนของพยาบาลจะเป็นแบบเฉพาะรายมากกว่า ส่วนมากจะเป็นโรคที่เจ้าตัวไม่ต้องการที่จะเปิดเผย บางที่เขาเป็นโรคแล้ว เขาต้องเจอกับเหตุการณ์ที่เพื่อนรังเกียจ อย่างเช่น โรควัณโรค เพราะฉะนั้นการคุยแบบส่วนตัว (one by one) จะสะดวกกว่า โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เขามีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีทัศนคติที่ดีขึ้นเกี่ยวกับตัวเขาและโรค เพราะบางที Self-Esteem เขารู้สึกแย่ไปเลย เมื่อรู้ว่าเป็นโรคต่าง ๆ เหล่านี้ การให้การปรึกษา (Counseling) ก็จะเป็นในรูปแบบของการให้กำลังใจ ให้การปรึกษาพูดคุย ให้คำแนะนำร่วมด้วย รวมทั้งการดูแลที่ถูกต้อง

นักศึกษา : หนูขอบพระคุณพี่มากค่ะ ที่รบกวนสละเวลา มาให้ข้อมูลในการทำ
วิทยานิพนธ์ครั้งนี้ของหนู ข้อมูลที่พี่ให้จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ของหนูและผู้ที่พบเห็น หาก
หนูต้องการข้อมูลเพิ่มเติม หนูจะมารบกวนขอคำชี้แนะ และข้อมูลจากพี่เพิ่มเติมค่ะ

พนักงานคุมประพฤติ : ยินดีเลยค่ะ

สัมภาษณ์ : คุณชลพร วงศ์อุสา นักอาชีวบำบัด

สถานที่ทำการสัมภาษณ์ : ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตลาดหลุมแก้ว

วันที่ เวลา ทำการสัมภาษณ์ : 24 กรกฎาคม 2551 เวลา 10.50 น.

สัมภาษณ์โดย : นางสาวหัสยา ไทยานนท์

นักศึกษา : สวัสดีค่ะ หนูเป็นนักศึกษาปริญญาโทคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์ ศึกษาเฉพาะกรณี ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตลาดหลุมแก้ว หนูอยากจะขอสัมภาษณ์พี่ถึงเรื่องของการปฏิบัติงานของนักอาชีวบำบัด ในศูนย์ฯ ว่าเป็นอย่างไร ลักษณะใดบ้าง ซึ่งระหว่างการสัมภาษณ์หนูจะขออนุญาตอัดเทปไปด้วยค่ะ

นักอาชีวบำบัด : งานทางด้านอาชีวบำบัดของที่นี่จะเป็นงานที่ไม่ชัดเจน เหมือนคนอื่นคือเป็นตำแหน่งงานใหม่ ก็จะเป็นงานเกี่ยวกับอาชีพ การสอนอาชีพ มีอยู่ประมาณ 10 อาชีพ พี่ก็จะเป็นตัวหลัก และก็จะมีเจ้าหน้าที่คนอื่นช่วยทำด้วย ดูภาพรวมในการทำงาน ดูแลงบประมาณในการจัดซื้อ แล้วก็ต้องออกไปซื้อของเอง เป็นการดูแลกลุ่มอาชีพ ช่วงนี้ก็มีการศึกษาเพิ่มเติมอยู่

นักศึกษา : ในส่วนของการให้การปรึกษา (Counseling) นักอาชีวบำบัดได้เข้ามามีบทบาทอย่างไรบ้างคะ

นักอาชีวบำบัด : พี่ก็ต้องมีการไปอบรมอยู่หลายครั้งเหมือนกัน ได้ไปประกาศมาหลายใบ กว่าที่จะได้มาให้การปรึกษา (Counseling) กับเด็ก ทางศูนย์ฯ ก็จะมีจัดการอบรมเหมือนกัน โรงพยาบาลธัญญ์ลักษณะก็เปิดอบรมเหมือนกัน ทำทั้งกลุ่ม ทั้งรายบุคคล บางทีก็เอาครอบครัวเขามาคุยด้วย ถ้าหนักมากจริง ๆ ถ้ารายเดียว ก็จะเป็นเกี่ยวกับเรื่องการไม่สบายใจของน้องเขา ตามหาญาติพี่น้องไม่ได้ การเรียนรู้ การดำเนินชีวิตในนี้

นักศึกษา : การที่น้องสมาชิกเขาจะมาขอพบพี่เพื่อขอรับการปรึกษา เขาจะต้องทำอย่างไรบ้างคะ

นักอาชีวบำบัด : คือในศูนย์ฯ ก่อนข้างที่จะเน้น การเป็นขั้นเป็นตอน สมาชิกของเราทุกคนต้องมีใบคำร้อง (Request) ใบสีเขียว ขอพบเจ้าหน้าที่เพื่อขอรับการปรึกษาว่ามีเรื่องอะไร เขาก็จะระบุว่าต้องการพบเพื่อที่จะคุยกับเราเรื่องอะไร หรือมีเรื่องปัญหาส่วนตัวที่ไม่อยากคุยกับใคร อยากคุยกับเจ้าหน้าที่มากกว่า โดยผ่านการลำดับความรับผิดชอบจาก Ex-Staff, COD จนมาถึงพวกพี่คือ Pro-Staff

นักศึกษา : ส่วนมากน้อง ๆ สมาชิก เขาจะมาปรึกษาปัญหาพี่ในเรื่อง อะไรบ้างคะ

นักอาชีวบำบัด : ก็จะเป็นในเรื่องของผู้เข้ารับบำบัดเอง คือ เขาบอกว่าเขาต้องการเลิกยา เราก็ต้องถามไปถึงสิ่งแวดล้อมของเขา ถามถึงเรื่องความคิดของเขาว่าเกิดอะไรกันแน่ เกี่ยวกับเรื่องยา ว่าทำไมถึงเลิกไม่ได้ ดูเรื่องครอบครัว ญาติพี่น้อง ถามย้ำเขาว่าสาเหตุที่เลิกยาไม่ได้จริง ๆ คืออะไร บางคนก็จะมีปัญหา คือเวลาที่พ่อแม่รู้ก็จะไม่ยอมรับเขา ไม่ยอมรับเขาเป็นลูก ไม่ติดต่อกับเขา เขาก็จะกังวลใจ ซึ่งสมาชิกในนี้เขาจะนับถือ พ่อCase แม่Case ในนี้เหมือนพ่อเหมือนแม่เหมือนเขาไว้วางใจเรา

นักศึกษา : พี่รับ Case ประมาณกี่ Case คะ

นักอาชีวบำบัด : 16-18 คน มากที่สุดแล้ว แต่ตอนนี้เหลือ ประมาณ 10 Case นอกนั้นคือ ประเมินผ่านกลับบ้านไปหมดแล้ว

นักศึกษา : หนูขอบพระคุณพี่มากค่ะ ที่รบกวนสละเวลา มาให้ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ของหนู ข้อมูลที่พี่ให้จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ของหนูและผู้ที่พบเห็น หากหนูต้องการข้อมูลเพิ่มเติม หนูจะมารบกวนขอคำชี้แนะ และข้อมูลจากพี่เพิ่มเติมค่ะ

นักอาชีวบำบัด : ยินดีเลยคะ